

Problematika obranných prostředků v průmyslu komerční bezpečnosti

The Issue of Defence Means in the Commercial Security Industry

Petr Kadleček

Bakalářská práce
2012

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta aplikované informatiky

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(PROJEKTU, UMĚLECKÉHO DÍLA, UMĚLECKÉHO VÝKONU)

Jméno a příjmení: **Petr KADLEČEK**
Osobní číslo: **A09182**
Studijní program: **B 3902 Inženýrská informatika**
Studijní obor: **Bezpečnostní technologie, systémy a management**

Téma práce: **Problematika obranných prostředků v průmyslu
komerční bezpečnosti**

Zásady pro vypracování:

1. Seznamte se se základní problematikou obranných prostředků v průmyslu komerční bezpečnosti.
2. Zhodnoťte odborné, společenské a právní prostředí v souvislosti s obrannými prostředky v průmyslu komerční bezpečnosti.
3. Analyzujte hlavní situace profesní obrany z hlediska jejich úspěšného řešení s obrannými prostředky.
4. Specifikujte a zdůvodněte návrh nejvhodnějších obranných prostředků pro základní funkce průmyslu komerční bezpečnosti.
5. Zpracujte orientační metodickou pomůcku s návrhem zařazení a použití nejvhodnějších obranných prostředků do průmyslu komerční bezpečnosti.
6. V práci využijte obrazový a jiný názorný materiál.

Rozsah bakalářské práce:

Rozsah příloh:

Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam odborné literatury:

1. **MALÁNÍK, Zdeněk. Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava. 2000 – 2009.**
2. **LUKÁŠ, Luděk. Bezpečnostní technologie, systémy a management I. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011, 316 s. ISBN 978-808-7500-057.**
3. **KOMENDA, Jan a Zdeněk MALÁNÍK. Zákeřné zbraně. 1. vyd. Brno: Josef Tůma, 2002, 175 s. ISBN 80-902-5659-7.**
4. **NOVOTNÝ, František. Právo na sebeobranu. Vyd. 1. Praha: LexisNexis CZ, 2006, 114 s. Knihovnička LexisNexis. ISBN 80-869-2010-0.**
5. **PENZEŠ, Ludevít. Občan a bezpečnost: jak se bránit před zločinem. Vyd. 1. Praha: Eurounion, 1996, 122 s. ISBN 80-858-5841-X.**
6. **THOMPSON, Leroy. Manuál bodyguarda: profesionální techniky ochrany osob. Vyd. 1. Frýdek-Místek: Alpress, 2005, 358 s. ISBN 80-736-2078-2.**

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Zdeněk Maláník

Ústav bezpečnostního inženýrství

Datum zadání bakalářské práce:

24. února 2012

Termín odevzdání bakalářské práce:

25. května 2012

Ve Zlíně dne 24. února 2012

prof. Ing. Vladimír Vašek, CSc.

děkan

doc. Mgr. Milan Adámek, Ph.D.

ředitel ústavu

ABSTRAKT

Bakalářská práce se zabývá problematikou obranných prostředků, které jsou využívány pracovníky průmyslu komerční bezpečnosti. Teoretická část hodnotí jednotlivé aspekty, které na pracovníka působí při používání obranných prostředků, dále pak rozebírá příklady správného i špatného provedení obranných situací, kdy došlo k použití obranných prostředků a vhodně charakterizuje a rozděluje jednotlivé prostředky. Kromě již používaných obranných prostředků obsahuje také některé nové trendy a novinky v této oblasti. Praktická část práce charakterizuje vybrané profese PKB a analyzuje rizika, která těmto profesím hrozí, dále pak vybírá pro ně vhodné obranné prostředky. Dotazník zjišťuje, jak často jsou obranné prostředky využívány v praxi, jak probíhá trénink v bezpečnostních agenturách i jaký názor na ně má veřejnost.

Klíčová slova: obranné prostředky, profese v průmyslu komerční bezpečnosti, právní aspekty, vhodné vybavení

ABSTRACT

Bachelor work deals with issues of defence means that are used by Commercial Security Industry workers. The theoretical part assesses the individual aspects that affect the employee while using defence means. It also analyses the examples of good and bad use of defence means and appropriately subdivides and characterizes individual means. In addition to already used defence means, the work also contains some of the new trends and innovations in this area. The practical part describes selected professions of Commercial Security Industry and analyses the risks that pose a threat to these professions and then suggests suitable defence means for them. The survey determines how often are the defence means used in practice, how is the training being carried out in the Security Agencies and what is the public opinion on defence means in general.

Keywords: defence means, professions in Commercial Security Industry, legal aspects, appropriate equipment

Rád bych poděkoval vedoucímu mé bakalářské práce panu Ing. Zdeňku Maláníkovi za jeho odborné vedení, konstruktivní rady, připomínky a konzultace, které mi při tvorbě bakalářské práce poskytoval. Chtěl bych také poděkovat rodině za podporu během studia a přátelům za pomoc při focení metodické části bakalářské práce.

Motto

"Mírná povaha slušného člověka láká rváče. Na druhé straně zbraně ho stejně jako zákony zastrašují a drží v patřičném respektu, a jsou zárukou pořádku stejně jako majetku."

(Thomas Payne)

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk bakalářské práce bude uložen v příruční knihovně Fakulty aplikované informatiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně a jeden výtisk bude uložen u vedoucího práce;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

- že jsem na bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
- že odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

.....
podpis diplomanta

OBSAH

ÚVOD.....	9
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	12
1.1 TERMINOLOGIE	12
1.1.1 Útok.....	12
1.1.2 Obrana	12
1.1.3 Profesní obrana.....	12
1.1.4 Zájem chráněný zákonem	12
1.2 DEFINICE OBRANNÉHO PROSTŘEDKU.....	13
1.2.1 Výhody obranných prostředků	13
1.2.2 Nevýhody obranných prostředků	14
2 ODBORNÉ, SPOLEČENSKÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY POUŽITÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	15
2.1 ODBORNÉ PROSTŘEDÍ	15
2.2 SPOLEČENSKÉ PROSTŘEDÍ	15
2.2.1 Problematika svědectví	16
2.2.2 Problematika médií a ovlivňování populace	16
2.3 PRÁVNÍ PROSTŘEDÍ.....	17
2.3.1 Nutná obrana	17
2.3.1.1 Exces (vybočení) z podmínek nutné obrany:.....	18
2.3.2 Krajní nouze	18
2.3.2.1 Exces z krajní nouze:	19
2.3.3 Rozdíl mezi nutnou obranou a krajní nouzí	19
2.3.4 Zadržení.....	19
2.3.5 Přípustné riziko	20
2.3.6 Neposkytnutí pomoci	20
3 HLAVNÍ SITUACE PROFESNÍ OBRANY S POUŽITÍM OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	22
3.1 ÚSPĚŠNÉ OBRANNÉ SITUACE	22
3.2 DRUHY OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ.....	23
3.2.1 Obranný sprej.....	23
3.2.2 Teleskopický obušek.....	24
3.2.3 Elektrické obranné prostředky	25
3.2.3.1 Elektrický paralyzér	25
3.2.3.2 Taser.....	26
3.2.3.3 Elektrický paralyzující projektil	27
3.2.4 Světelný prostředek	27
3.2.5 Plynovka.....	28
3.2.6 Pes	28
3.2.6.1 Rasy	30
3.3 DRUHY POUTACÍCH PROSTŘEDKŮ.....	30
3.3.1 Pouta plastová	31
3.3.2 Pouta kovová.....	31

3.4	NOVÉ TRENDY V OBLASTI OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ	31
3.4.1	Kubotan	31
3.4.2	Taser X26	32
3.4.3	Taser s kamerou	33
3.4.4	Mace Pepper Gun	33
3.4.5	Active Denial System (ADS)	34
3.5	CHYBNÉ POUŽITÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ PŘI VÝKONU POVOLÁNÍ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	34
II PRAKTICKÁ ČÁST		36
4	NÁVRH VYBAVENÍ PRACOVNÍKA PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	37
4.1	PROFESE V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI A SPECIFIKACE RIZIK JIM HROZÍCÍCH.....	37
4.1.1	Pracovník stacionární fyzické ostrahy	37
4.1.2	Pracovník pohyblivé fyzické ostrahy	37
4.1.3	Bouncer	38
4.1.4	Pracovník převozu cenin	38
4.1.5	Člen zásahové jednotky.....	39
4.1.6	Osobní strážce	39
4.2	METODIKA	40
4.2.1	Obranný sprej	40
4.2.2	Teleskopický obušek	40
4.3	OBRANNÉ PROSTŘEDKY VHODNÉ PRO KONKRÉTNÍ FUNKCE PRACOVNÍKA V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI.....	44
4.3.1	Zásahová jednotka.....	44
4.3.2	Pracovník stacionární ostrahy	45
4.3.3	Pracovník pohyblivé ostrahy.....	47
4.3.4	Bouncer	48
4.3.5	Pracovník převozu cenin	48
4.3.6	Osobní strážce	49
4.4	SROVNÁNÍ NĚKTERÝCH OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ.....	49
4.5	VYBRANÉ OBRANNÉ PROSTŘEDKY	50
5	VLASTNÍ ŠETŘENÍ.....	53
5.1	DOTAZNÍK ZAMĚŘENÝ NA VEŘEJNOST.....	53
5.2	DOTAZNÍK ZAMĚŘENÝ NA PRACOVNÍKY PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI	55
5.3	VÝSLEDKY VLASTNÍHO ŠETŘENÍ.....	63
ZÁVĚR		64
ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ.....		66
SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY		68
SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK.....		71
SEZNAM OBRÁZKŮ		72
SEZNAM GRAFŮ		73
SEZNAM TABULEK.....		74
SEZNAM PŘÍLOH.....		75

ÚVOD

Bakalářská práce je zaměřena na problematiku obranných prostředků a jejich využití v průmyslu komerční bezpečnosti. Obsahuje popis jednotlivých prostředí působících na bezpečnostního pracovníka, charakteristiky jednotlivých obranných prostředků a také jednotlivých profesí průmyslu komerční bezpečnosti.

Toto téma mě zaujalo hned při prohlížení vypsanych témat. Zvolil jsem si ho zejména kvůli mému zájmu o sebeobranu a různé druhy obranných prostředků. Byla to možnost, jak se o dané problematice dozvědět více a také obohacení ostatních o tyto informace. Doufám, že práce přispěje k dalšímu rozšíření znalostí o této části obrany, zejména v kategorii profesní obrany, pro kterou je určena.

Práce se zabývá aktuálně využívanými obrannými prostředky, obsahuje ale také novinky v oboru a některé prostředky, které jsou zatím zakázány. Upozorňuje také na problémy, které se této problematice týkají.

Obranné prostředky tvoří důležitou součást profesní obrany i sebeobranu a mohou výrazně pomoci k úspěšnému zvládnutí situace. Ne vždy jsou ale bezpečnostními pracovníky využívány, nebo nejsou použity při řešení.

Cílem práce je vytvoření orientační metodické pomůcky s návrhem zařazení a použití nejvhodnějších obranných prostředků do průmyslu komerční bezpečnosti. Ta by měla poskytnout pomoc manažerům bezpečnostních firem při výběru vhodných obranných prostředků pro jejich zaměstnance podle toho, jakou profesi budou vykonávat.

Při zpracování práce nastal problém hlavně při získávání respondentů pro dotazník. K některým tématům bylo nutné překládat texty z anglického jazyka, protože v českém jich je nedostatek, nebo jsou nedůvěryhodné.

Téma práce se týká problematiky využívání obranných prostředků v profesní obraně a patří do kategorie průmyslu komerční bezpečnosti.

Při zpracování práce jsem využil vědeckých metod analýzy, kompilace a dedukce. Analýza byla využita v kapitole, která se zabývá odbornými, společenskými a právními aspekty. Kompilace je využita pro utřídění informací o jednotlivých obranných prostředcích, ale také o vybraných profesích. Pro zjištění rizik, která jednotlivým profesím hrozí, je použita dedukce.

Práce se skládá ze dvou částí, teoretické a praktické. V teoretické části jsou nejprve uvedeny základní pojmy týkající se jak obrany profesní, tak i sebeobranu, a také definice obranného prostředku, jeho výhody a nevýhody a rozdělení obranných prostředků podle jejich charakteristických vlastností. V další kapitole jsem se pokusil shrnout informace o jednotlivých prostředcích, které na pracovníky působí. Prvním je odborné prostředí, dále pak společenské a právní. V právním prostředí jsem kromě citování zákonů, které s problematikou profesní obrany a obranných prostředků souvisejí, uvedl také příkladné situace. Ve třetí kapitole teoretické části jsem nejprve uvedl příklady obranných situací, kdy byly správně využity obranné prostředky a pomohly k úspěšné obraně a zadržení útočníků. Dále jsem pak charakterizoval různé druhy obranných prostředků včetně jejich výhod či nevýhod a obdobně jsem učinil také u obranných prostředků, které jsem zařadil mezi nové trendy. Na konci kapitoly jsem ještě uvedl příklady obranných situací, kdy byly obranné prostředky využity špatným způsobem. V praktické části se zabývám konkrétními profesemi průmyslu komerční bezpečnosti a volbou pro ně vhodných obranných prostředků. V druhé části jsou zhodnoceny dva dotazníky, jeden zaměřený na širokou veřejnost a druhý na pracovníky v oblasti průmyslu komerční bezpečnosti.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 ÚVOD DO PROBLEMATIKY OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ V PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

V této kapitole nejprve uvedu základní terminologii týkající se obrany a vysvětlím, co konkrétní pojmy znamenají. Jde zejména o pojmy útok, obrana a zájem chráněný zákonem. V druhé části kapitoly se budu zabývat definicí obranného prostředku z více pohledů a také jeho výhodami a nevýhodami.

1.1 Terminologie

Než přistoupím k samotné problematice obranných prostředků, bude vhodné uvést základní terminologii a její osvětlení pro lepší pochopení a orientaci v tématu.

1.1.1 Útok

Útokem rozumíme aktivitu člověka proti jiné osobě. Takto jednajícím člověku říkáme útočník. Útok je vždy prováděn za nějakým účelem, ať už jde o loupežné úmysly nebo například napadení z přesvědčení. Útočník má nad obětí výhodu volby místa a času napadení. Z právního hlediska se útokem rozumí úmyslné protiprávní jednání člověka.

1.1.2 Obrana

Obrana je reakcí na akt ohrožující zájem chráněný zákonem. Z hlediska obrany zdraví či majetku pak jde o reakci proti útočníkovi. Obranu z hlediska člověka můžeme rozdělit na sebeobranu, profesní obranu a obranu státu. Sebeobrana je využita při obraně jednotlivce nebo jeho blízkých při napadení jeho zákonem chráněných práv.

1.1.3 Profesní obrana

„Profesní obrana je chápána jako pasivní vystupování a jednání pracovníka průmyslu komerční bezpečnosti (dále PKB) proti protiprávnímu útoku jiného člověka nebo více osob na zájem chráněný zákonem. Realizuje se hlavně s využitím preventivního opatření, technických a ochranných prostředků.“ [2]

1.1.4 Zájem chráněný zákonem

Mezi zákonem chráněné zájmy se považují v první řadě nezadatelné a nezrušitelné hodnoty uvedené v Listině základních práv a svobod a v ústavě, dále pak zákony a další hodnoty považované za přirozené nebo základní. Tyto zájmy můžeme bránit s využitím

nutné obrany. Jedná se zejména o život, zdraví, majetek, osobní i domovní svobodu a čest. Chráněny mohou být zájmy jednotlivce i skupiny, celospolečenské i státní. U těchto případů ovšem musí platit, že útokem je zároveň dotčen jednatel. [3]

1.2 Definice obranného prostředku

Z pohledu obránce jde o věc primárně zkonstruovanou k ohrožení zdraví nebo majetku útočnicka, na kterého působí aktivně, ať už kontaktní plochou, elektrickou energií či jiným způsobem. Útočník se na obranný prostředek (dále OP) dívá jako na věc, která mu ztěžuje a překáží v provedení zamýšleného útoku na obránce.

Z právního hlediska OP spadá do kategorie zbraní, jelikož právo považuje za zbraň vše, co může učinit útok proti tělu důraznějším. [2]

OP nejsou primárně konstrukčně uzpůsobené k ohrožení života. Případy špatného, náhodného nebo neadekvátního použití z hlediska zákona nekončí u většiny z nich tragickými následky pro zúčastněné osoby. Podle principu jejich funkce je rozdělujeme na chemické, úderné, elektrické, světelné, akustické, poutací a palné. Chemické prostředky působí na útočnicka dráždivou chemickou látkou, úderné OP na útočnicka působí dopadem úderné plochy a elektrické prostředky působí elektrickým obloukem nebo jinou formou využívající elektrickou energii. Samostatnou kategorií v oblasti OP tvoří pracovní pes, který je využíván zejména pro obranu a hlídání objektu, předmětu nebo psavoda a pro zadržení pachatele.

Pro největší efekt OP je třeba jich použít v momentu překvapení, aby se útočník nemohl připravit na protiútok. Některé z nich se používají také jako prostředek pro hrozbu, kdy pomůže jejich psychologický efekt na protivníka. [3]

1.2.1 Výhody obranných prostředků

Mezi hlavní výhody OP bezesporu patří malé rozměry a hmotnost oproti jiným prostředkům, proto je možné jejich každodenního nošení i například v kapse. Manipulace a systém použití OP je mnohem jednodušší než dlouhodobý trénink obranných systémů; a také snazší než osvojení schopností nutných k obrannému ovládnutí nože či palné zbraně. Vzhledem k tomu, že jde většinou o nesmrtící prostředky obrany, je sníženo ohrožení obránce v případě odebrání OP při přepadení. Další výhodou může být možnost získání a nošení OP od 18 let, jejich nabytí u nás totiž není vázáno ani omezeno zákonem. Cena většiny OP se pohybuje v řádech sta korun.

1.2.2 Nevýhody obranných prostředků

OP se dají použít na kratší vzdálenost, která se u většiny prostředků pohybuje od nutnosti těsného kontaktu až do 4 metrů. Mají také nižší účinek proti extrémně odolným jedincům a osobám pod vlivem alkoholu či jiných návykových látek. [16]

Útokem rozumíme z právního hlediska úmyslné protiprávní jednání člověka. Proti takovému jednání se můžeme bránit. Obranu rozdělujeme na sebeobranu, profesní obranu a obranu státu. Sebeobrana je využita při obraně jednotlivce nebo jeho blízkých při napadení jeho zákonem chráněných práv. Profesní obrana se realizuje hlavně s využitím preventivních opatření, ale také s pomocí technických a ochranných prostředků. Chráněn může být jedinec i zájmy skupinové a celospolečenské. Při napadení můžeme využít proti útočnickovi obranných prostředků, které nám mohou napomoci k úspěšné obraně. Tyto prostředky nejsou primárně zkonstruovány k ohrožení života útočníka.

2 ODBORNÉ, SPOLEČENSKÉ A PRÁVNÍ ASPEKTY POUŽITÍ OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ

Při výkonu povolání v oblasti PKB na pracovníky působí zejména tři druhy aspektů. Jsou to aspekty odborné, společenské a právní. Do odborného prostředí náleží vztah mezi PKB a obrannými prostředky, jejich význam a problematika. Společenské prostředí pracovníka omezuje v provádění úkolů tak, aby nebyly společensky nepřijatelné. Právní prostředí vymezuje, jak může pracovník s OP zacházet, aby se nedostal do konfliktu se zákonem. Cílem kapitoly je seznámení čtenáře s problematikou jednotlivých prostředí.

2.1 Odborné prostředí

Důležitým aspektem ochrany osob a ostrahy majetku je preventivní činnost, kdy už přítomnost bezpečnostního pracovníka má zastrašit případného útočníka, aby od svého protizákonného jednání upustil. OP jsou pro pracovníky PKB velmi užitečnou a účinnou pomůckou. Výrazně jim pomáhají při výkonu povolání při obraně před útočníky i při jejich konečném zneškodnění. Značně snižují nebezpečí zranění pracovníka a na útočníka nepůsobí takovou silou, jako například střelná zbraň. Další výhodou je také skutečnost, že pro jejich použití pracovníci nepotřebují zbrojní průkaz a zaměstnavatel zbrojní licenci. Výběr OP záleží na více faktorech, jedním je přání zákazníka, druhým je možnost výběru OP v dané firmě a také kvalita poskytnutých obranných prostředků. Důležitým prvkem je také kvalita výcviku práce s těmito prostředky, protože se používají pouze jako doplněk při výkonu povolání. Pracovník musí rychle odhadnout možnosti útočníka, uvědomit si v jakém prostředí se nachází a také v jaké společnosti a podle toho použít vhodný OP.

2.2 Společenské prostředí

Při výkonu povolání na pracovníka PKB působí vlivy společnosti, protože se často pohybuje mezi lidmi. Při výkonu služby proto musí dodržovat etické zásady společenského chování, které se mění podle prostředí, ve kterém se pracovník pohybuje. Společenské vlivy na pracovníka přímo doléhají a mohou ovlivnit jeho vnímání, případně mohou vyvolávat stres. Proto jsou na pracovníky mimo jiné kladeny požadavky psychické vyrovnanosti.

Zaměstnanec soukromé bezpečnostní služby (dále SBS) si musí být vždy vědom skutečnosti, že je občanem ČR a má stejně jako ostatní lidé běžná občanská práva a

povinnosti, které je nucen dodržovat a respektovat v každé situaci. Neměl by také zapomenout na to, že je často středem pozornosti veřejnosti, zákazníka, kterému jeho zaměstnavatel poskytuje komerční službu, i státních orgánů.

V případě užití obranných prostředků je také nutno dbát společensky přijatelného jednání, aby nedošlo k odsouzení pracovníka PKB veřejností a tím také způsobení problémů se svědectvím při prokazování činu v případě obvinění či trestního oznámení.

2.2.1 Problematika svědectví

U případů vyžadujících využití prvků profesní obrany či obranných prostředků se mohou vyskytnout svědci. Ne vždy ale vidí celou situaci od začátku a nastává problém s podáním celé situace. Svědek často vidí až následnou obranu a ne podnět, který k ní vedl, a v takovém případě se z obránce může stát útočník. Dokazování opaku je v takové situaci složitější. Na to by měl být pracovník PKB připraven a měl by zvládat částečně ovlivnit okolní lidi jednoduchými psychologickými technikami. Jako příklad můžeme použít jednoduché věty „Viděli jste, jak mně napadl?“ nebo „Podívejte se, čím mně chtěl praštit!“, když pachatel použije nějakého předmětu s cílem pracovníka zneškodnit.

2.2.2 Problematika médií a ovlivňování populace

V dnešní době hrají média velkou roli v informování populace o událostech a skutečnostech. Ne vždy však uvádějí informace založené na pravdě. Lživou nebo nepřesnou informací potom ovlivňují smýšlení lidí a tím mohou mít špatný vliv na danou problematiku. Vzpomeňme například nedávnou informaci o tom, že palná zbraň sama vystřelila, nebo informaci o tom, že při zakládání romské politické strany jim zmizel pokladník i se všemi financemi. Tato zpráva byla kompletně vymyšlená, přesto ji na svých portálech uveřejnila všechna média včetně serveru idnes.cz či novinky.cz.

Pokud by tedy nastala situace, že by se některý z redaktorů zpravodajského deníku rozhodl napsat článek o tom, jak jsou obranné prostředky nebezpečné a že ohrožují životy nevinných lidí, mohlo by to mít neblahý vliv na vztah potenciálních zákazníků k SBS a jejich pracovníkům, to samé platí i o společnosti. Na internetu můžeme nalézt množství

podobných článků i z oblasti obranných prostředků. Častým námětem je podle médií „vraždící¹“ nebo „nebezpečný²“ taser.

2.3 Právní prostředí

Aby lidské společenství mohlo fungovat, je nutné vymezit, co lidé nesmí dělat. U nás se k tomu využívá právních normativních aktů skládajících se ze společenských norem. Normativní akty jsou dílem legislativních orgánů a obsahují příkazy, zákazy a dovození. Příkladem může být právo nebo morálka. Ta občanům udává pravidla vzájemného chování, které se vyvíjejí a mění podle doby a lokace.

Profesní obrana využívá právních předpisů hlavně z oblasti trestního práva, které její uplatnění v praxi legalizují v okolnostech vylučujících protiprávnost.

2.3.1 Nutná obrana

§29 Trestního zákoníku

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvajícím útokem na zájem chráněným trestním zákonem, není trestným činem.

Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“ [13]

Nutnou obranou (dále NO) lze hájit zájmy vlastní, ale i zájmy jiného (tzv. pomoc v NO), neboť k NO je oprávněn kdokoliv, neboli každý občan je oprávněn odvrátit útok, i když sám útokem dotčen není. Jednání skrze NO je vedeno pouze proti útočníkovi nebo jeho zájmům. V případě více útočníků je možné použít NO proti kterémukoli z nich bez ohledu na to, jak jsou konkrétní jedinci ozbrojeni. U některých skupinových a celospolečenských zájmů ovšem nepřichází ochrana ve formě fyzické obrany v úvahu (neboť zde nepřichází v úvahu útok ve fyzické podobě), jindy zase může obyčejný člověk těžko posoudit protiprávní povahu útoku. [18]

U NO je možné odvrátit bezprostředně hrozící útok jednáním, které má stejné nebo i horší následky. Účinný protiútok musí být silnější než útok sám a sám útočník musí nést následky svého jednání. [6]

---

¹ Článek dostupný na adrese: <http://sip.denik.cz/zpravy/-police-nasazuje-vrazdici-taser20090106.html>

² Článek dostupný na adrese: <http://pravdu.cz/police/kdy-pochopi-ze-taser-je-prilis-nebezpecny>

Příkladem NO je majitel domku, kterého v noci probudil hluk z prvního patra. Při kontrole zjistil, že má v domě zloděje, který mu krade peníze a jiné cennosti, a proto s ním začal bojovat s využitím hmatů a chvatů sebeobrany. Zloděje zranil a uchránil svůj majetek, jelikož ale jednal v rámci NO, nemůže být jeho čin posuzován jako ublížení na zdraví.

2.3.1.1 *Exces (vybočení) z podmínek nutné obrany:*

- zjevně nepřiměřená obrana vzhledem ke způsobu útoku
O případ zjevně nepřiměřené obrany by šlo v případě, že by majitel domu použil palnou zbraň proti neozbrojenému zloději, který se nebránil a spolupracoval.
- obrana neproběhla současně s útokem (útok ještě nehrozil nebo byl již ukončen)
V případě, že majitel zloděje přistihne až v době, kdy z domu prchá, a zaútočí na něj, nejde již o NO, ale o mstu.
- odvracen domnělý útok

Dříve zmíněný majitel domu jde večer po ulici a vidí, jak se nějaký muž na ulici pokouší násilně dostat do zaparkovaného automobilu. Snaží se jej tedy pomocí sebeobrany zadržet i přes přesvědčování muže, že je automobil jeho, protože mu nevěří. Po jeho zadržení se ale opravdu ukáže, že napadený je majitelem vozidla a zabouchl si v něm klíče. V takovém případě také nejde o NO.

2.3.2 **Krajní nouze**

§ 28 Trestního zákoníku

„Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému trestním zákonem, není trestným činem.

Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil, anebo byl ten, komu nebezpečí hrozilo, povinen je snášet.“ [13]

Nebezpečí hrozící zájmu chráněnému zákonem odvracené v případě použití krajní nouze (dále KN) může být způsobeno živelní silou, člověkem nebo jiným způsobem (příkladem může být útok zvířete, které je nakaženo vzteklinou, mladiství nebo zdravotně postižená osoba). Jednat v KN může kdokoliv, nejen ohrožená osoba. V takovém případě se jedná o pomoc v KN. Jednání v KN může směřovat proti zájmům kohokoliv, nebezpečí nelze za daných okolností odvrátit s méně závažnými následky a ten, komu nebezpečí

hrozí je povinen je snášet (příkladem může být záchranář). Pracovník PKB se s využitím KN setkává jen v ojedinělých situacích. [6]

Do KN se pracovník PKB dostane např. v případě, že zjistil protiprávní jednání nezletilých osob (vykrádání skříněk zaměstnanců) a je nucen proti nim zasáhnout. Mladiství ovšem nesplňují podmínky NO, a proto musí pracovník dbát mezi KN.

2.3.2.1 Exces z krajní nouze:

- následek obrany je stejně závažný nebo ještě závažnější než nebezpečí, které původně hrozilo
- obrana neproběhla v době, kdy nebezpečí bezprostředně hrozilo
- nedodržení povinnosti zasahujícího snášet hrozící nebezpečí

2.3.3 Rozdíl mezi nutnou obranou a krajní nouzí

Tabulka 1: Rozdíl mezi NO a KN

	Nutná obrana	Krajní nouze
Odvracení	útok	nebezpečí
Způsobená škoda	útočníkovi	komukoli
	může být i větší	musí být menší
Požadavek	úmyslný útok člověka	nebezpečí způsobeno jakkoli
Vyhnutí se	není nutno hledat jiný způsob	je nutné hledat jiný způsob

2.3.4 Zadržení

Zadržení je jeden z prostředků k zajištění osoby pro účely trestního řízení. Jeho podstatou je časově limitované krátkodobé omezení osobní svobody určité osoby.

Pracovníkům PKB se týká občanské zadržení osoby podezřelé, které je upraveno v §76 odstavec 2 Trestního řádu ve znění: „Osobní svobodu osoby, která byla přistižena při trestném činu nebo bezprostředně poté, smí omezit kdokoli, pokud je to nutné ke zjištění její totožnosti, k zamezení útěku nebo k zajištění důkazů. Je však povinen tuto osobu předat ihned policejnímu orgánu; příslušníka ozbrojených sil může též předat nejbližšímu útvaru ozbrojených sil nebo správci posádky. Nelze-li takovou osobu ihned předat, je třeba některému z uvedených orgánů omezení osobní svobody bez odkladu oznámit.“ [12]

Pracovník ostrahy v podniku zjistil přítomnost zloděje, dostihl ho, přemohl a následně i zadržel. Po zadržení narušitele vše ohlásil Policii ČR, zadrženého pak předal hlídce, která na místo dorazila.

2.3.5 Přípustné riziko

§ 31 Trestního zákoníku

„Trestný čin nespáchá, kdo v souladu s dosaženým stavem poznání a informacemi, které měl v době svého rozhodování o dalším postupu, vykonává v rámci svého zaměstnání, povolání, postavení nebo funkce společensky prospěšnou činnost, kterou ohrozí nebo poruší zájem chráněný trestním zákonem, nelze-li společensky prospěšného výsledku dosáhnout jinak.

Nejde o přípustné riziko, jestliže taková činnost ohrozí život nebo zdraví člověka, aniž by jí byl dán k ní v souladu s jiným právním předpisem souhlas, nebo výsledek, k němuž směřuje, zcela zřejmě neodpovídá míře rizika, anebo provádění této činnosti zřejmě odporuje požadavkům jiného právního předpisu, veřejnému zájmu, zásadám lidskosti nebo se přiči dobrým mravům.“ [13]

Tato definice přípustného rizika se vztahuje na rizika spojená s výkonem povolání i se sportovními aktivitami. Pro uplatnění přípustného rizika musí být splněny podmínky společensky prospěšného cíle (riziko musí být odůvodněno všestranným uvážením situace) a podpůrnosti riskantního jednání (subsidiarity), tzn., že daného cíle nelze dosáhnout jinak.

2.3.6 Neposkytnutí pomoci

§ 150 Trestního zákoníku

„Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta.

Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti.“ [13]

OP představují pro pracovníky PKB výbornou možnost obrany proti silnějším či agresivním útočníkům. Pro jejich použití je ale nutné zvládnout alespoň základní dovednosti v jejich ovládnutí. OP by měly být zvoleny podle dané profese a také přímo pro daného člověka. Nemělo by dojít k omezení pohyblivosti pracovníka v důsledku zbytečného množství OP. Při výkonu povolání se musí pracovník pohybovat v mezích zákona, jeho práci ovlivňují zejména paragrafy týkající se zadržení, NO a přípustného rizika, ojediněle také KN. V případě užití OP musí pracovník dbát společensky přijatelného jednání, aby nedošlo k jeho odsouzení veřejností a tím také způsobení problémů se svědectvím při prokazování činu v případě obvinění či trestního oznámení. V případě zmedializování situace by mohlo také dojít k očernění pracovníka i celého bezpečnostního průmyslu, a to i v případě, že pracovník byl při zákroku v právu a hrozilo mu velké nebezpečí od útočníka.

3 HLAVNÍ SITUACE PROFESNÍ OBRANY S POUŽITÍM OBRANNÝCH PROSTŘEDKŮ

V této kapitole budou nejprve popsány a zhodnoceny některé úspěšně dokončené obranné situace, ve kterých byly pro vyřešení konfliktu použity OP. Ve druhé části budou popsány jednotlivé druhy obranných a zadržovacích prostředků, a také uvedeny nové trendy v této oblasti. Závěr kapitoly bude věnován nesprávnému nebo nevhodnému použití OP v praxi.

3.1 Úspěšné obranné situace

Jako příklad dobře zvládnuté obranné situace s využitím OP použiji situaci, ke které došlo na jedné moravské diskotéce, a byl při ní použit obranný sprej. Pracovník SBS tady musel řešit problémového zákazníka, který byl velmi agresivní a napadal ostatní účastníky diskotéky u vstupu do objektu. Nejprve se pracovník PKB pokusil situaci vyřešit domluvou, útočník se však nezklidnil a ve svém jednání za chvíli pokračoval. Proto se pokusil situaci vyřešit pomocí hmatů a chvatů profesní obrany s následným zadržením. Útočník byl ovšem na tuto situaci dobře připraven a tvrdě se bránil. K řešení situace se přidal ještě druhý pracovník ostrahy, a jelikož u sebe měl obranný sprej typu JET, mohl jej použít, aniž by jím ohrozil kolegu, a útočníka zasáhl dráždivou látkou přímo do obličeje. Po zasažení sprejem už se útočník dál nebránil a po zpacifikování mohl být předán Policii ČR.

Druhý případ se stal na zlínském fotbalovém stadionu, když hrál zlínský klub proti ostravskému Baníku. Pracovníci SBS dohlíželi na celé utkání, a jelikož šlo o rizikový zápas, byli dobře vybaveni OP pro případ, že by došlo ke konfliktům. Ty na sebe nenechaly dlouho čekat. Fanoušci hromadně zaútočili na členy ochranky vším, co okolo sebe našli. Nevyhnuli se ani použití kelímků s pivem a sedátek ze stadionu. Členové bezpečnostní služby proto sáhli z důvodu ochrany vlastního zdraví k použití tonf a teleskopických obušků. Tonfy sloužily k odražení útoků a letících předmětů a teleskopické obušky k usměrnění největších rváčů a tím i potlačení davu pomocí psychologického efektu, aby nedocházelo k dalšímu ničení majetku a napadání dalších návštěvníků utkání a zaměstnanců. Taková situace nám jasně říká, že význam obranných prostředků je velký a neměl by se podceňovat, ne vždy je totiž pracovník SBS ten nejsilnější.

3.2 Druhy obranných prostředků

V nabídce OP se vyskytuje množství rozdílných produktů. Cílem této podkapitoly je ucelení informací o jednotlivých typech, jejich výhodách i nevýhodách a také jejich typické použití.

3.2.1 Obranný sprej

Obranný sprej, někdy také paralyzující sprej či kasr, se řadí mezi chemické OP a patří mezi nejpoužívanější obranné prostředky u nás i ve světě. Používají je jak policejní složky, tak bezpečnostní agentury i civilní obyvatelstvo.

Velikost obranného spreje je přímo závislá na požadovaném objemu náplně. Objem ovlivňuje intenzitu výstřiku i počet možných opakování při použití spreje v obranné situaci. Na trhu se vyskytují spreje o objemu 15 – 63 ml. Životnost spreje je dána výrobcem a zpravidla se pohybuje v rozmezí od 2 do 3 let, po uplynutí této doby je nutné jej vyměnit, protože chemická náplň spreje postupně ztrácí koncentraci a účinnost. Pokud dojde k „ostrému použití“ je pro všechny případy lépe nahradit jej vždy novým sprejem. Úspora by se v takovém případě nemusela vyplatit.

Obrázek 1: Obranný sprej zleva typ FOG [31], JET [37], kombinace se svítilnou [36]

Náplň obranného spreje tvoří paralyzující látka působící na oči, sliznice a dýchací ústrojí. Může jí být například výtažek z kajenského pepře (látka Oleoresin Capsicum - OC), který má silný účinek i vůči odolným osobám. Dříve se pro náplně využívaly také chemické sloučeniny chloracetofenon (CN) a ortho-chlorbenzylidenmalonitril (CS), od nich se již ale upustilo. Obranné spreje se na trhu vyskytují v provedení mlha (anglicky FOG), tekutá střela (někdy také proud, anglicky JET) a nejnovější verzí je použití pěny.

Účinný dostřik se u spreje typu JET pohybuje mezi 2 a 4 metry, u některých sprejů až 6 metrů. Při použití obranného spreje typu FOG je rozptýlen oblak paralyzující látky do vzdálenosti 2 metry, u tohoto typu je ale výrazně vyšší možnost zasažení samotného uživatele.

Výhodou je hlavně jejich velmi příznivá cena a přijatelná hmotnost pro neustálé nošení, proto je může mít pracovník PKB neustále u sebe. Nevýhodou je jejich jednorázové použití a zpoždění účinku u odolnějších jedinců. [16]

3.2.2 Teleskopický obušek

Teleskopický obušek je úderný ruční prostředek určený především pro ochranu. Skládá se ze tří ocelových trubek různého průměru a gumové rukojeti, která by měla kromě dobrého držení zamezit vytržení obušku protivníkem. Trubky jsou do sebe zasunuty a poslední, nejmenší trubka, je jištěna perkem, které brání samovolnému otevření obušku. K rozložení je nutné obuškem prudce švihnout, tím se trubky do sebe zaseknou a celý obušek se zpevní. Je to dáno kuželovými plochami na konci jednotlivých trubek. Složení obušku do původního stavu se provádí úderem kolmo k pevné podložce.

Na trhu se vyskytují obušky dvou provedení, a to kalené a nekalené. Nekalené obušky se mohou prudším úderem ohnout či jinak zdeformovat a poté již není možné je znovu zavřít nebo otevřít. Kalené jsou podstatně pevnější, vydrží i úder do betonu a jejich deformace je téměř nemožná. Kromě rozdělení na kalené a nekalené se obušky ještě dělí podle délky v otevřeném stavu, nejčastěji se využívá teleskopického obušku délky 21 palců, pro skryté nošení je pak vhodnější použití obušku o délce 18 palců. Hmotnost se pohybuje v závislosti na provedení a délce od 0,3 do 0,6 kilogramu.

Obrázek 2: Teleskopický obušek ESP [39]

K obuškům je také možné připevnit celou škálu příslušenství jako baterku, zrcátko nebo například sekeru. Pro vylepšení rukojeti je možno připojit koncovku, která jednak zamezí vytržení teleskopického obušku z ruky, také umožní boj v těsných prostorách, kde není možné obušek otevřít, jako prostředek pro tlak na vitální body a také jako kladívko. [22]

3.2.3 Elektrické obranné prostředky

Elektrické OP se dělí podle vzdálenosti, na kterou působí, na kontaktní a distanční. Pro použití v přímém kontaktu je určen hlavně paralyzér, hlavním zástupcem distančních elektrických prostředků je taser, dalším je například paralyzér v kombinaci s obuškem.

3.2.3.1 Elektrický paralyzér

Elektrický paralyzér je malý kapesní transformátor, který dokáže přeměnit napětí vnitřního zdroje (většinou se pro napájení používá 9V baterie) na výboje o síle několik set tisíc voltů, avšak o velmi malém proudu, který je pro člověka neškodný. Pro zasažení útočníka je nutné, aby se elektrody přístroje dostaly do kontaktu s tělem protivníka alespoň na vzdálenost 1-1,5 cm. Elektrický výboj probíhá pouze mezi kovovými elektrodami. Pro požadovaný účinek paralyzéro je nutné mířit na citlivá místa, zejména jde o oblasti rozkroku, slabin, ramen, bedra a podobně. Výrobce většinou zakazuje použití přístroje na oblast krku a hlavy.

Paralyzéry jsou vyráběny v různých tvarech i velikostech. Nejčastěji jsou to malé ruční přístroje, některé jsou ale i ve formě obušku či hole. S takovým paralyzérem má pracovník PKB možnost bránit se i na delší vzdálenost a tak si držet útočníka od těla.

Paralyzér ale umožňuje i jiné použití než přímým dotekem. V případě aktivace proti útočníkovi z větší vzdálenosti může jiskření a zvuk, který vydává, působit odstrašujícím dojmem. Bývá mu tak často psychicky přičítán ještě větší účinek, než ve skutečnosti má.

Obrázek 3: Paralyzéry – zleva kontaktní [26], distanční [37]

Výhodou paralyzérů je tedy zejména jeho strašidelné jiskření a praskání ve vzduchu. Nevýhodou je však skutečnost, že to útočnicka nemusí odradit a jeho účinek ho nezastaví. Elektrický výboj je totiž podle testování podobný tomu, který vydává elektrický ohradník pro zvířata. [16]

3.2.3.2 *Taser*

Taser je nesmrtící obranný prostředek určený ke zneschopnění útočnicka na větší vzdálenost, čímž zabrání jeho dalšímu protiprávnímu jednání. Pomáhá nejen státním ozbrojeným silám, ale také civilnímu obyvatelstvu. Funguje na principu elektrického šoku.

Svým vzhledem se nejvíce podobá palné zbraně. Po stisknutí spouště dojde k vystřelení dvou sond spojených s přístrojem vodiči o průměru 0,1 mm. Délka tohoto vodiče ovlivňuje dostřel. Ten dosahuje až 10 metrů u verzí určených pro státní bezpečnostní složky, u civilních verzí taseru se dostřel pohybuje okolo 4 m. Po zásahu se oba hroty zabodnou do těla cíle, nebo se díky zpětným háčkům uchytí na oblečení (pronikne až 5 cm vrstvou oblečení). Mezi hroty pak v těle zasažené osoby proudí napětí až 50000 V, pulzy napětí jsou podobné těm, které používá lidský mozek pro komunikaci se svaly. Jejich působením není mozek schopný řídit tělo a to padá bezvládně na zem, vnímání zasažené osoby však není omezeno.

Výhoda taseru spočívá v tom, že výstřel není smrtelný, je použitelný jako distanční OP, v případě nouze je ale možné odebrat hlavici a použít jej i jako kontaktní prostředek. Nevýhodou je nutnost nabití po každém výstřelu. [11]

Taser je po palné zbraně druhým nejúčinnějším donucovacím prostředkem. Fakt, že palná zbraň mezi OP nepatří, činí tedy z taseru tedy nejúčinnější a nejlepší OP, s kterým by se pracovník PKB mohl setkat. Zatím je bohužel na našem trhu nedostupný.

Identifikátory

Civilní verze taseru používají hlavici s výrobním číslem, které je registrováno na konkrétního uživatele v mezinárodní databázi, podle níž lze identifikovat majitele taseru na celém světě. Mimo to je hlavice taseru pro civilní použití naplněna různobarevnými konfětami s identifikačním kódem zbraně, ze které se při výstřelu sond rozptýlí po okolí. Každá hlavice má unikátní číslo, které při prodeji obchodník (prodejce) přiřadí ke konkrétnímu zákazníkovi.

3.2.3.3 Elektrický paralyzující projektil

Elektronický paralyzující projektil je druh taseru, který je možné vystřelit z kterékoli brokovnice ráže 12 a označuje se XREP (eXtended Range Electronic Projectile). Účinný dostřel projektilu je udáván výrobcem do vzdálenosti 30,5 metru. Projektil je vložen i s akumulátorem do klasické patrony, která je ale zhotovena z průhledného materiálu, aby nedošlo k její záměně za klasickou patronu. Na přední části projektilu se nacházejí čtyři ostnaté elektrody, které při zásahu předávají pulzy do těla zasaženého. Po opuštění hlavně se projektil oddělí od patrony a zapne se generátor NMI pulzů, které trvají 20 sekund. NMI pulzy dočasně přehluší řídicí a kontrolní systémy v těle a omezí kontrolu nad svaly. Mimo zapnutí pulzů se aktivují i stabilizační křídélka, která zajišťují rotaci střely, tím umožňují přesnější střelbu a stabilizují letící projektil. Při nárazu do těla rozláme dopadová energie řadu štěpivých sponek, které uvolní hlavní část projektilu, ta zůstává spojena s přední částí kevlarom vyztuženým vláknem. Vzhledem k tomu, že hlavní část XREP padá po zásahu směrem k zemi, rozvine se z ní šest elektrod s bodci, které zabraňují sejmutí prostředku z těla zasaženého a dodají silný NMI výboj pro rychlejší zneschopnění celého těla. [21]

Obrázek 4: Taser C2 [38]

Obrázek 5: Taser XREP [27]

3.2.4 Světelný prostředek

Svítilna je ruční OP, který na útočníka působí světelnou energií. Používá se pro oslepení útočníka silným světlem, v případě kombinace s jiným OP může posloužit jako doplněk pro správné zacílení. Pro tento účel se využívají svítilny s intenzivním stálým nebo přerušovaným světelným paprskem. Jako zdroj intenzivního stálého světla jsou využívány vysoce svítivé LED diody, pro přerušovaný světelný paprsek mohou být využity bleskovice.

Bleskovice je speciální svítilna, která vydává intenzivní oslňující světlo k paralyzování útočníka, nebo pracuje na bázi fotoblesku. Útočníka lze oslnit pouze za snížené viditelnosti. U fotodiody je nutné počítat s tím, že se po použití určitý čas nabíjí, aby se dala znovu použít. [10]

Obrázek 6: Svítilna Helios 3 [37]

Obrázek 7: Plynovka Colt 1911 A1 [26]

3.2.5 Plynovka

Plynovka, podle zákona č. 199/2002 Sb. o zbraních a střelivu také expanzní zbraň, se řadí mezi palné OP, což jsou prostředky zkonstruované stejně jako palné zbraně, ale nevystřelují pevnou střelu, místo náboje se používá nábojka. Plynovka tedy leží na pomezí mezi pistolí a pepřovým sprejem. Účinek je stejný jako při použití obranného spreje. Z hlavně po stisknutí spouště vylétne oblak pepřového aerosolu do vzdálenosti 4 metrů, zasaženého pak pálí potřísněná pokožka, špatně dýchá a zavírají se mu oči.

Nevýhodou je její vzhled, její tvar i velikost totiž odpovídají reálné zbraně. S tím souvisí riziko, že pachatel zareaguje stejně jako proti opravdové pistoli a vytáhne ji. Je také daleko poruchovější než pistole a cena je daleko vyšší než u obranného spreje.

3.2.6 Pes

Psi určené pro obranné účely v PKB musejí být vycvičeni tak, aby dokázali vyhledat a zneškodnit případného útočníka, nikoli aby útočili na své okolí. Služební výcvik učí psa mimo hlídání daného prostoru také jak vyhledat a označit ukrytého pachatele nebo ho zastavit a případně i zadržet až do příchodu psovoda. Zadržení osoby může mít několik průběhů. Pokud je osoba ozbrojena, musí se pes v první řadě pokusit zadržet zbraň. Osobu pak může zajistit pouhým štěkáním, v závažnějších případech také dorážením a případně

také sražením osoby a zakousnutím se do ní. Obranný pes je používán nejčastěji v noci při hlídkové a obchůzkové službě. Před službou je vhodné psa nejprve na obranné práce připravit.

V případě použití psa pro obranné účely musí pracovník, který za psa zodpovídá, sepsat úřední záznam. Pokud dojde při zákroku ke zranění osoby, musí psovod této osobě poskytnout první pomoc a zajistit odborné ošetření. Pes musí být klinicky vyšetřen a poté umístěn alespoň na 5 dnů do karantény.

Pro účely služebních psů se hodí zejména rasy německý ovčák, rotvajler, případně také v poslední době stále více oblíbený druh belgického ovčáka Malinois.

Obrázek 8: Rasy, zleva německý ovčák [40], rotvajler [25], Malinois [24]

Pro správné provedení požadovaného úkonu musí být pes dobře zorientován. Při jeho tréninku se musí pes vycvičit tak, aby byl dobře ovladatelný a byl schopen přesně reagovat na pokyny psovoda, například by pes měl na daný povel zákrok přerušit. Mimo to by měl být pes trénován k nalezení ukrytých předmětů či zbraní a také v pachových činnostech.

Výhodou psa je jeho psychologický efekt. Použití psa je také mírnějším prostředkem než zbraň a zranění jím způsobené není tak vážné. Další výhodou je skutečnost, že vyslaného psa na zadržení pachatele lze zastavit, střelu již ne. Pes také umožňuje zadržení pachatele, který kličkuje a pohybuje se mezi lidmi. [20]

3.2.6.1 Rasy

Německý ovčák

- velice inteligentní a učenlivý pes, velmi odvážný a sebevědomý. Německý ovčák je skvělý hlídač a ochránce s dobrým vztahem k dětem a jiným zvířatům.
- pes střední velikosti s výškou 55-65cm a váhou v rozmezí 20-40kg, psi jsou výrazně mohutnější než feny
- srst může být černá, šedá či rezavá jednobarevná nebo černá s šedými či žlutými odznaky, ale i šedá se žlutými odznaky, délka srsti se liší u jednotlivých psů
- dožívá se 12-13 let [15]

Rotvajler

- inteligentní, poslušný a dobře ovladatelný pes, klidný a milý s dobrým vztahem k dětem, vhodný jako služební, výstavní a také jako společník
- sebejisté, nebojácné a rozhodné chování
- dělení podle výšky, malí s výškou kolem 60cm, velcí 65-68cm
- dožívá se 10 let
- krátká srst, barva černá, s pálením na lících, tlamě, spodní straně krku, hrudi a končetinách [15]

Belgický ovčák Malinois

- sebevědomý, bystrý a inteligentní pes hrdého vzezření s nedůvěřivou povahou k neznámým věcem, je ale výborný hlídač a společník, ostražitý a nebojácný
- středně vysoký a harmonicky stavěný, výška v kohoutku 55-65 cm
- krátkosrstý, s barvou srsti výhradně bledě rezavou s černými konečky chlupů
- dožívá se 12-14 let
- náročný na výchovu, jeho vztah k ostatním zvířatům je špatný [15]

3.3 Druhy poutacích prostředků

Poutací prostředky jsou zkonstruovány ke spoutání rukou zadrženého při dočasném zadržení nebo dopravě podezřelé osoby. Na trhu můžeme narazit na pouta vyrobená z plastu, kovu, nebo i textilní. Textilní pouta jsou kromě zajištění osoby vhodná například pro zajištění osoby na nosítkách.

3.3.1 Pouta plastová

Plastová pouta jsou vyrobena z pružného a pevného polymeru. Některé druhy jsou určeny pouze k jednomu použití, jiné jsou vyrobeny pro použití několikanásobné. Zámek vícenásobně použitelných pout se dá několikrát znovu otevřít, tím se značně sníží náklady spojené s používáním jednorázových poutacích prostředků. Tato pouta jsou pevná a lehká. Plastická pouta využívá Policie ČR, SBS, Armáda ČR, zásahové jednotky, vězeňská služba, aj.

3.3.2 Pouta kovová

Kovová pouta jsou vybavena pojistkou zabraňující silnému sevření, které může mít za následek omezení krevního oběhu. Jsou pevnější než pouta plastová, proto je možné jejich použití kromě spoutání osob také například pro připevnění kufříku k ruce při převozu cenin. K tomuto účelu jsou určena kufříková pouta, která slouží pro pevné připoutání zavazadla k zápěstí jedné ruky, druhý náramek je nahrazen rámečkem, který se pevně přichytí ke kufříku.

Obrázek 9: Pouta zleva: plastová [33], kovová [35], kufříková [34]

3.4 Nové trendy v oblasti obranných prostředků

V oblasti OP se postupně vyvíjejí stále nové prvky, nebo se ty již zažité inovují, což má za následek zlepšování vlastností a umožňuje nám lépe se bránit. Tato část se věnuje některým novým trendům, které se v poslední době na trhu objevily. Jeden z nich je spíše výhledem do budoucnosti, jakým směrem by se mohlo ubírat ovládání a kontrola davů.

3.4.1 Kubotan

Kubotan se řadí mezi úderné prostředky, svým tvarem připomíná miniaturní obušek. Vyvinul se odvozením od japonské zbraně určené pro sebeobranu, která se jmenuje "yawara". Jeho délka se pohybuje mezi 13 až 15 cm a průměr je zhruba 1,5 cm.

Tyto rozměry stačí proto, aby se kubotan stal v poslední době jedním z nejoblíbenějších obranných prostředků.

Kubotan se často nosí jako doplněk u klíčů a jeví se tak jako neškodný přívěsek. Nositeli dává větší možnost obrany v případě napadení u odemykání dveří do vozu či objektu. To ale není jeho jediná forma, může se vyskytovat také jako funkční propiska. Nejčastějšími materiály na jeho výrobu jsou dřevo, hliník a umělá hmota. [23]

V případě použití kubotanu je možné využít různých taktik obrany, mezi ty nejpoužívanější se řadí útok na citlivá místa a na tlakové body, dále je také možnost použít jej pro zvětšení síly úderu, kdy je kubotan držen v pěsti. Jinou možností je jeho použití jako úchyt pro klíče, kdy klíče slouží jako hlavní obranný prvek.

Obrázek 10: Kubotan [28]

Efektivita kubotanu v obranné situaci závisí na různých faktorech, které nastaly v případě napadení nebo těsně před ním. Velkou roli hraje prostředí, ve kterém se útok odehrává, moment překvapení, typ útoku zvolený útočníkem a také úroveň dovedností s tímto OP. Jeho účinnost roste při kombinaci s jiným OP a také s vyššími dovednostmi jejich ovládnutí.

Výhodou kubotanu je jeho cenová dostupnost a také skutečnost, že není považován za zbraň. Jeho malé rozměry mohou být výhodné i nikoli, záleží na konkrétní situaci a jeho použití.

3.4.2 Taser X26

Model taseru, který je v České republice v současné době zařazen mezi zbraně kategorie A, tedy zbraně zakázané, které jsou dostupné jen v případě udělení výjimky Policií ČR. Samotná Policie jich několik používá. Oproti jeho starší verzi M26 (také patří

mezi zbraně kat. A) pracuje s menším výkonem, což snížilo náročnost na baterie a akumulátory proto nemusí být tak velké. Snížení výkonu tedy umožnilo razantní zmenšení velikosti i váhy přístroje, avšak účinnost zůstala nezměněna.

Prostředek je možné doplnit o řadu doplňků jako je kamera pro zaznamenání zákroku, příslušenství pro stažení dat z taseru do počítače nebo držák pro uchycení taseru na dlouhou palnou zbraň. [19]

Obrázek 11: zleva Taser X26c [19] a Taser CAM [19]

3.4.3 Taser s kamerou

Zařízení slouží k nahrávání videa v případě použití OP Taser. To může později posloužit jako důkazní materiál v případě, že byl obránce nařčen z nedůvodného použití či z příliš brutálního zásahu. Kamera zaznamenává obraz i zvuk a je integrována ve výměnném napájení taseru. To nahradí v případě jejího použití běžné napájení. Videokamera se zapne při odjištění taseru, nahrává tedy situaci ještě před jeho samotným použitím. Nahraný materiál se z kamery převede do počítače připojením pomocí USB kabelu.

Zástupcem je kamera Taser CAM určená pro Taser X26. Ta se již vyrábí kromě standardní verze, která natáčí černobílé video s rozlišením 640x480px při 15 snímcích za sekundu, i ve verzi HD, která umožňuje zaznamenat barevné video s rozlišením 1280x720px při 30 snímcích za sekundu. [19]

3.4.4 Mace Pepper Gun

Jedná se o jednu z nejpřesnějších forem obranného spreje na trhu. Umožňuje vystříknout cílený a konstantní proud OC pepřového spreje až do vzdálenosti 6 metrů. Spoušť využívá dvou-krokového stisku, namáčknutím aktivuje LED diodu určenou pro správné zacílení a také k oslepení útočníka, silnějším stiskem potom vystříkne samotná

dráždivá látka. OP Pepper Gun je vybaven pojistkou podobně jako palná zbraň. Pokud není odjištěna, zmáčknutím spouště se aktivuje pouze LED dioda. Náplň OP Pepper Gun je měnitelná, v případě použití celé nádoby se prázdná nahradí za jinou. Životnost jedné nádoby je výrobcem uváděna na 4 roky. [17]

Obrázek 12: zleva Mace Pepper Gun [32], pouzdro [29] a náplň [30]

3.4.5 Active Denial System (ADS)

Nesmrtelný prostředek vyvíjený americkou armádou určený ke kontrole prostoru a davu. Jedná se o mířitelnou energetickou zbraň se zahřívacím účinkem. Operátor namíří paprsek o frekvenci 95GHz na cílovou osobu, ten začne okamžitě zahřívát pokožku člověka. Po několika vteřinách je hřejivý pocit nesnesitelný a osoba se dává na útěk. Účinek ADS přestává působit okamžitě v případě vypnutí i pohybu osoby mimo paprsek. V dnešní době je možné vzhledem k jeho velkým rozměrům tento systém použít jen v kombinaci s automobilem, nadále se ale pracuje na jeho zmenšení. [14]

3.5 Chybné použití obranných prostředků při výkonu povolání v průmyslu komerční bezpečnosti

Při výkonu povolání v PKB může dojít k chybám v postupu řešení situace. Stejně tomu je i v případě využití OP. Nemusí jít vždy o porušení právních předpisů, jako vybočení z mezí NO, ale také o použití špatného postupu nebo nevhodného OP pro dané prostředí.

Jako příklad špatné volby OP v určitém prostředí může být následující situace. Recepční v pracovní době dohlížel ze svého pracoviště na vstupní halu a případným návštěvníkům dával rady, kterým směrem musejí jít. Do budovy vešel člověk, který byl evidentně opilý a nebyl vhodně společensky ustrojen. Po příchodu k recepci začal

pracovníkovi nadávat a vyhrožovat, a poté jej chtěl napadnout pěstí. Pracovník recepce se pokusu o jeho zasažení vyhnul a sáhl k použití obranného spreje, který měl u sebe. Neuvědomil si účinku, který bude mít rozprášený aerosol ze spreje nejen na útočníka, ale i jeho samotného a celý prostor haly. Po použití obranného spreje zasáhla dráždivá látka útočníka a začala na něj působit. Látka se ale dále šířila, zasáhla i pracovníka recepce a následně i celý okolní prostor. Vstupní hala musela být vyklizena a nebyla použitelná až do kompletního vyvětrání dráždivé látky, což zabere i několik dní.

Jiným příkladem špatného použití OP je situace, kdy pracovník PKB neodhadne možnosti útočníka a pro obranu vybere nevhodný, méně účinný OP, nebo si jej nachystá příliš brzy. V takovém případě má útočník čas se na situaci připravit a zareagovat. Pokud je vybaven účinnější zbraní, může ji použít, a obranná situace může pro bezpečnostního pracovníka dopadnout špatně. V případě, že se pracovník rozhodne k použití paralyzérů a útočník bude vybaven nožem, paralyzér bude pracovníkovi spíše na překážku než jako prostředek na pomoc. V takovém případě bude odkázán pouze na použití profesní obrany, jejíž zvládnutí je ve vztahu s nožem velmi náročné.

V kapitole jsou nejprve uvedeny situace, ve kterých byly využity obranné prostředky, a obránci díky nim úspěšně čelili útočníkům. To by ale nebylo možné bez dobré přípravy. V dalších částech jsou pak charakterizováni zástupci OP chemických, úderných, elektrických, světelných i poutacích. Stejnou formou jsou popsány i novinky v této problematice, z nichž nejzajímavější jsou kubotan a taser. Taser představuje po palné zbraní nejúčinnější způsob obrany, zatím mu ale nebylo umožněno proniknutí mezi veřejnost, ani do sféry komerční bezpečnosti. Zajímavou novinkou je i Mace Pepper Gun, který je zajímavou inovací na poli obranných sprejů. V závěru kapitoly jsou uvedeny situace, kdy byly OP použity špatným způsobem, v prvním případě jde o použití obranného spreje v uzavřeném prostoru, ve druhém případě o nepoužití OP s využitím momentu překvapení.

II. PRAKTICKÁ ČÁST

4 NÁVRH VYBAVENÍ PRACOVNÍKA PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

V kapitole jsou nejprve specifikovány jednotlivé profese PKB a rizika jim hrozící, metodika použití některých obranných prostředků a následně výběr vhodných OP pro jednotlivé profese uvedené v první části. V další části jsem se pokusil srovnat některé významné OP pro rychlou a jednoduchou orientaci a nakonec jsem uvedl zástupce konkrétních druhů OP.

4.1 Profese v průmyslu komerční bezpečnosti a specifikace rizik jim hrozících

Kapitola obsahuje charakteristiku vybraných profesí PKB a analýzu rizik, která těmto profesím hrozí.

4.1.1 Pracovník stacionární fyzické ostrahy

Statickou ochranu vykonává vyškolený uniformovaný pracovník z pevného stanoviště. Jeho úkoly jsou zejména zajišťování kontrolně propustkové služby, kontrolní činnosti a preventivní činnosti. Mezi tyto činnosti patří zabránění vstupu a vjezdu vozidel bez platného oprávnění, kontrola přicházejících a odcházejících osob, zabránění vyvážení a vynášení materiálu, vedení knihy příchodů a odchodů, zajišťování klíčového režimu aj. [8]

Rizika

Pracovník stacionární ostrahy se při výkonu povolání setká hlavně s osobami narušujícími pořádek, posilněnými alkoholem a podobně. Setkat se může také s agresivními návštěvníky, v malé formě i se zaměstnanci nebo návštěvníky, kteří se snaží vynést materiál nebo jiný majetek ze střeženého objektu.

4.1.2 Pracovník pohyblivé fyzické ostrahy

Pracovník pohyblivé ostrahy tuto činnost zajišťuje buďto na pokyn od pracovníka pevné ostrahy nebo jako samostatnou činnost s přesně stanovenými úkoly. Kontroluje, zda se do chráněného prostoru nepokoušejí dostat nepovolané osoby mimo vstupní prostor, zabraňuje vynášení materiálu a vzniku mimořádných událostí v objektu, realizuje dohodnutá bezpečnostní opatření na určených místech v objektu, provádí obchůzku chráněného prostoru a další.

Ochranu kromě obchůzky zabezpečuje pracovník pohyblivé ostrahy také sledováním prostoru objektu i prostorů přilehlých a chování osob v těchto prostorech. Zabráňuje také nedovoleným činnostem směřujícím k narušení ochrany objektu. [8]

Rizika

Pracovník pohyblivé ostrahy se v pracovní době setká hlavně s narušiteli objektu mimo vrátnici a s rozkrádáním majetku z chráněného objektu. Zejména při nočních obhlídkách je zvýšené nebezpečí napadení hlídače.

4.1.3 Bouncer

Bouncer je pracovník ostrahy v barech, nočních klubech, na koncertech a podobných podnikcích a akcích. Často se mu říká také vyhazovač. Jeho úkolem je zajištění bezpečnosti, kontrola věku návštěvníků, odepření vstupu silně opilým a zdrogovaným jedincům, také uklidňuje a případně pacifikuje osoby s agresivním chováním a dohlíží na plnění zákonných nebo vytvoření pravidel. Bouncer je zapotřebí v místech, kde se vyskytuje větší množství lidí, případně tam, kde se očekává zvýšená konzumace alkoholu, která může vyvolávat hádky a konflikty.

Rizika

Hlavním rizikem u této profese je napadení osobou pod vlivem alkoholu nebo omamných látek, případně osobou, která má nutkavou potřebu dokázat si svou sílu. Dalším rizikem je vznik větších šarvátek na pracovišti. Dohlíží také na návštěvníky, zda nekonzumují vlastní alkohol a nevynášejí sklenice a jiný majetek mimo chráněný objekt.

4.1.4 Pracovník převozu cenin

Přeprava finančních hotovostí a cenin je jedna z nejrizikovějších činností v PKB. Úkolem pracovníka převozu finanční hotovosti a cenin je vykonávání ochrany přepravované finanční hotovosti, věci nebo jiné majetkové hodnoty, kterou zákazník svěřil SBS k převozu. V případě nutnosti využití více vozidel při přepravě cenin provádí také ochranný doprovod osob či vozidel. Další formou výkonu povolání pracovníka přepravy hotovostí a cenin je údržba peněžních automatů a bankomatů.

Přeprava hotovostí a cenin vyžaduje od pracovníků zachování mlčenlivosti o době a cíli transportu, trase, druhu nákladu a jeho hodnotě. Pracovník musí dodržovat přepravní

kázeň a nerozptylovat se činnostmi, které by mohly transport ohrozit, a věnovat pozornost okolí transportu, na vzniklou situaci pohotově reagovat. [9]

Rizika

Při transportu hotovostí a cenin hrozí členům převozu hlavně přepadení, ať už při přepravě samotné, nebo při naložení či vyložení převážené hodnoty.

4.1.5 Člen zásahové jednotky

Pracovník zásahové jednotky je pohyblivý článek ochrany osob a majetku v PKB. Práci vykonává jako mobilní hlídka v případě nahlášení poplachu na dohledové a poplachové přijímací centrum z některého z chráněných objektů a zajišťuje včasnou reakci na tyto vzniklé popluchy či jiné signály.

Kontroluje oprávnění k pobytu a činnosti v chráněném objektu, v případě zjištění neoprávněného vniknutí osobu zadrží a následně předá Policii ČR. [8]

Rizika

Členům zásahové jednotky při zásahu hrozí hlavně napadení neznámým útočníkem, kvůli kterému byl poplach vyvolán, dále také účast v šarvátce v případě přivolání do některého z barů nebo jiných nočních podniků.

4.1.6 Osobní strážce

Osobní ochrana je prováděna speciálně vycvičenými pracovníky PKB a je zaměřena na ochranu osobní integrity chráněných osob. Při jejich ochraně pracovník zabraňuje napadení chráněné osoby, jejímu obtěžování a okradení, a dohlíží na celkovou ochranu osoby a jejího majetku. Často také plní další úkoly podle požadavků zákazníka. Osobní strážci používají při výkonu povolání kromě OP také palné zbraně, zpravidla dvě. [8]

Rizika

Bodyguard je z hlediska možných zranění jedno z nejrizikovějších povolání v PKB. Kromě útoku přímo na jeho osobu musí také chránit osobu střeženou a v případě jejího ohrožení zasáhnout. Mimo nebezpečí napadení a vážného zranění tady hrozí i zranění smrtelné.

4.2 Metodika

V této části jsou popsána základní pravidla použití vybraných OP a případné jednání, kterému je třeba se vyhnout.

4.2.1 Obranný sprej

Při použití obranného spreje musí pracovník dodržet důležitou podmínku. Při použití musí postupovat směrem od cílené osoby, ne k ní. Pokud by se pohyboval směrem k potřísněné osobě, s největší pravděpodobností by došlo i k potřísnění samotného pracovníka PKB dráždivou látkou obranného spreje. V případě použití obranného spreje typu FOG je také důležité jeho použití v bezvětří nebo po směru větru. Pokud by byl sprej použit proti větru, většina dráždivé látky by se otočila a ochromila pracovníka a ne cílenou osobu. Vždy je vhodné na útočníka spotřebovat celý obranný sprej, protože na částečně vypuštěný se již nedá spolehnout z důvodu úniku tlaku.

Obranný sprej je vhodný pro použití proti osobám i zvířatům, částečně se dá použít i jako chemická nástraha v místnosti.

4.2.2 Teleskopický obušek

Teleskopický obušek je vhodný pro úderové i obranné techniky, odvádění i zadržení útočníka. Dá se použít v zavřeném i vysunutém stavu. Při jeho použití musí pracovník PKB dbát na to, aby mířil na svaly, v horším případě na kosti. V žádném případě by nemělo dojít k útoku na hlavu a málo chráněné místa. Při zasažení hlavy by teleskopický obušek způsobil vážné a nevratné poškození. Při zasažení kostí je možné, že dojde k jejich zlomení.

Zavřený obušek

V případě boje, kdy nechceme teleskopický obušek otevřít, musíme palcem kontrolovat hlavici, aby nedošlo k jejímu nechtěnému vysunutí. Nevysunutý obušek se dá použít obdobně jako kubotan pro zpevnění pěsti při úderu nebo pro údery z dlaně vyčnívající částí obušku. Hodí se také pro obranné účely proti úchopu ruky útočníkem.

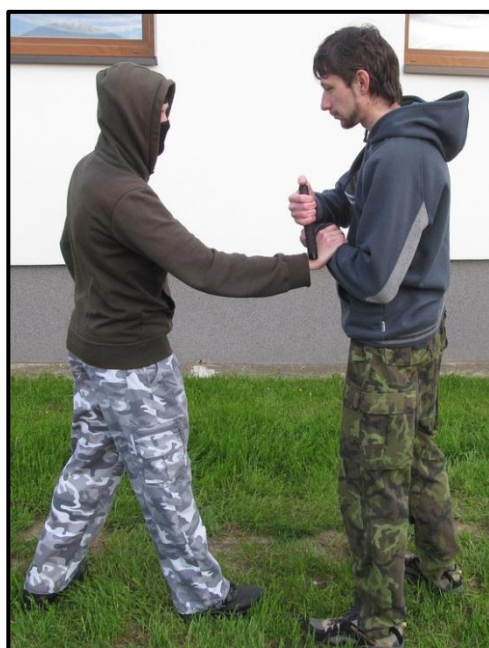

Obrázek 13: Zavřený obušek

zleva: držení zavřeného obušku, úder zavřeným obuškem, obušek pro zpevnění pěsti

Obrázek 14: Vyproštění z držení za oděv

Obrázek 15: Vyproštění z držení za ruku

Otevřený obušek

Při použití vysunutého teleskopického obušku stojí pracovník v bojovém postoji, teleskopický obušek drží vodorovně směrem k rameni a druhou ruku používá pro krytí. Údery by měly být vedeny na paže a stehna útočníka, na břišní část pro odstrčení teleskopickým obuškem na plochu nebo koncem rukojeti, případně do oblasti slabin útočníka.

Obrázek 16: Bojový postoj s obuškem

Obrázek 17: Cílová místa pro útok

Pro zadržení útočnicka je vhodné použít obušek jako tlakový nástroj přiložením na hlavu, krk, kotník, zápěstí či předloktí útočnicka a podobně citlivá místa.

Obrázek 18: Zadržení

zleva: tlakem na hlavu, tlakem na krk, tlakem na zápěstí

Při odvádění se teleskopický obušek používá zejména pro nasazení páky na ruku útočnicka, kdy má teleskop pracovník umístěn špičkou pod ramenem a rukou drží rukojeť, tlak vysunutého obušku pak působí na loket a ruku útočnicka. Další možností je vložení špičky obušku do jamky pod ramenem útočnicka a následným tlakem nahoru.

Obrázek 19: Odvádění za zápěstí

Obrázek 20: Odvádění za loket a zápěstí

Obrázek 21: Odvádění za loket a ruku

Obrázek 22: Odvádění za krk

Teleskopický obušek je vhodný i pro situace, kdy je útočník vybaven nožem. V takovém případě se obuškem snažíme zasáhnout zápěstí útočníka, pokud jde o spodní přímý útok, nebo paži v případě útoku vysokého. Při provádění zákroku musíme dát pozor, abychom se sami o nůž nezranili.

Obrázek 23: Nůž

4.3 Obranné prostředky vhodné pro konkrétní funkce pracovníka v průmyslu komerční bezpečnosti

Cílem této kapitoly je zpracování orientační metodické pomůcky s návrhem použití nejvhodnějších OP v PKB. Pro výše specifikované povolání tedy budou navrženy jednotlivé druhy OP. Pro návrh vybavení jednotlivých pracovníků použijí diferenciální metodu, nejprve tedy navrhnu vhodné OP pro člena zásahové jednotky, následně u ostatních profesí některé prostředky přidám nebo uberu. OP, který je u profese navíc, je označen znaménkem „+“, prostředek, který profese nevyužije je označen znaménkem „-“, volitelné prostředky jsou označeny písmenem „V“

Při výběru OP musíme vždy dbát na požadavky zákazníka, kvalitu konkrétních prostředků a také na to, aby se vysokým množstvím prostředků daný pracovník zbytečně nezpomalil, nebo neztratil orientaci mezi jednotlivými prostředky umístěnými na opasku a jiných místech. Pokud totiž OP není použit včas, ztrácí mnohdy smysl a může pak být i na obtíž.

4.3.1 Zásahová jednotka

Členové zásahové jednotky provádějí bezpečnostní akce v rozličném prostředí, a proto potřebují také různé druhy OP, aby byli obranyschopní v každé situaci.

Jako základní vybavení tedy potřebují teleskopický obušek, obranný sprej, obrannou svítilnu, některý ze zadržovacích prostředků – pouta kovová, nebo plastická pro více použití. Vhodný by byl také kubotan, který je blíže popsán v nových trendech, a Taser, který ale momentálně není možné na území České republiky sehnat. Jako doplněk

by se v některých situacích hodil služební pes, který zastane funkci ochránce samotného pracovníka a také poslouží jako pomocník při zadržení či nalezení narušitele.

Tabulka 2: Vybavení člena zásahové jednotky

Teleskopický obušek	Distanční obrana proti různým zbraním, odvádění
Obranný sprej	Distanční obrana proti útočnickovi
Obranná svítilna	Oslepení útočnicka, pomoc při slabém osvětlení, distanční
Poutací prostředek	Zadržení útočnicka do příjezdu hlídky PČR
Kubotan	Kontaktní obrana
Taser	Distanční obrana před útočnickem, kontaktní paralyzér
Služební pes	Hledání, hlídání, zadržení, ochrana

Kromě obranných prostředků potřebuje člen zásahové jednotky také vysílačku a mobilní telefon pro komunikaci s ostatními spolupracovníky a operátorem DPPC, často také služební zbraň. Při umísťování OP je tedy nutné dbát zřetel i na to, že musejí být také někde umístěny. Jako ochranný prostředek je vhodné, aby měl u sebe pracovník jednorázové rukavice, které využije při vyvádění bezdomovců a osob pod vlivem návykových látek ze střeženého objektu, nebo při provádění osobních prohlídek.

4.3.2 Pracovník stacionární ostrahy

Pracovník stacionární ostrahy vykonává činnost na místě, většinou na vrátnici či recepci. Může jít o recepci uvnitř budovy, nebo o vrátnici na okraji hlídaného pozemku. Využívané prostředky se tedy liší podle okolních podmínek. Další možností je hlídač na místě s výskytem většího počtu osob, např. na fotbalovém nebo hokejovém utkání.

Recepční

Pracovník recepce nevyužije pro výkon povolání obranný sprej, teleskopický obušek, obrannou svítilnu ani taser a služebního psa. Na rozdíl od pracovníka zásahové jednotky by ale mohl využít paralyzér.

Stejně jako člen zásahové jednotky i on potřebuje vysílačku a mobilní telefon pro komunikaci se spolupracovníky a jednorázové rukavice, pro případ nutnosti vyvedení nežádoucích osob.

Doporučené OP: pouta, kubotan a paralyzér.

Vrátnice mimo budovu

Pracovník na venkovní vrátnici nevyužije služebního psa, může mu ale být v některých situacích nápomocen paralyzér. Jelikož se při výkonu povolání pohybuje po otevřeném prostoru (kontrola přijíždějících vozidel), využije větší množství prostředků než pracovník na recepci.

Doporučené OP: teleskopický obušek, obranný sprej, obranná svítilna, pouta, kubotan a paralyzér, *volitelně taser*

Hlídač davu

Pracovník na stadionu patří vzhledem k četnosti útoků mezi velmi rizikové profese v PKB. Kvůli počtu možných útočníků nevyužije obranného spreje, obranné svítilny, taseru ani kubotanu. Služební pes se pro tuto profesi také nehodí. Jako vhodné se podle dřívějších případů ale jeví použití tonfy v kombinaci s teleskopickým obuškem, případně také využití paralyzujícího obušku.

Doporučené OP: teleskopický obušek, tonfu, paralyzující obušek a pouta.

Tabulka 3: Vybavení pracovníka stacionární ostrahy

Recepční		
-	Teleskopický obušek	
-	Obranný sprej	Nemožnost použití obranného spreje uvnitř budov
-	Obranná svítilna	
-	Taser	
-	Služební pes	
+	Paralyzér	Vhodný zvláště při výkonu povolání v nočních hodinách
Vrátnice mimo budovu		
V	Taser	
-	Služební pes	
+	Paralyzér	Vhodný zvláště při výkonu povolání v nočních hodinách

Hlídač davu		
-	Obranný sprej	
-	Obranná svítilna	
-	Kubotan	
-	Taser	
-	Služební pes	
+	Tonfa	Pro obranné účely, pro útok určen teleskopický obušek
+	Paralyzující obušek	Vysoký psychologický efekt

4.3.3 Pracovník pohyblivé ostrahy

Pracovník provádí obchůzky po střeženém objektu, často se pohybuje ve venkovních prostorech. V případě vykonávání povolání pouze uvnitř objektu by pracovník pohyblivé ostrahy nevyužil obranného spreje a služebního psa.

Pokud se pracovník v pracovní době pohybuje po otevřeném prostranství, využije obdobných OP jako členové zásahové jednotky, a navíc také paralyzér, ve tmě totiž vynikne jeho světelný a zvukový efekt. Služební pes při noční obchůzce také dobře poslouží.

Tabulka 4: Vybavení pracovníka pohyblivé ostrahy

Otevřené prostranství		
+	Paralyzér	Vhodný zvláště při výkonu povolání v nočních hodinách
Uzavřený prostor		
-	Obranný sprej	Nemožnost použití obranného spreje uvnitř budov
-	Služební pes	
+	Paralyzér	Vhodný zvláště při výkonu povolání v nočních hodinách

Doporučené OP pro pracovníka pohybujícího se v uzavřeném prostoru: teleskopický obušek, obranná svítilna, pouta, kubotan, taser a paralyzér

Doporučené OP pro pracovníka pohybujícího se po otevřeném prostranství: teleskopický obušek, svítilna, pouta, kubotan, taser, paralyzér, obranný sprej a pes

4.3.4 Bouncer

Bouncer se v pracovní době pohybuje většinou mezi větším počtem lidí v uzavřeném prostoru. Ti jsou často pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek. V případě nevpouštění takových osob pak vznikají potyčky, jiným důvodem jsou také potyčky mezi jednotlivými hosty nebo skupinami hostů.

Podle výše uvedených charakteristik tedy vyplývá, že bouncer nevyužije při výkonu povolání obranný sprej, obrannou svítilnu a taser, poutací prostředek je u této profese ve většině případů také zbytečný. Použití psa u této profese také není možné, místo něj by ale bylo možné využít služeb paralyzéra, případně paralyzujícího obušku.

Tabulka 5: Vybavení vyhazovače

-	Obranný sprej	Nemožnost použití obranného spreje uvnitř budov
-	Obranná svítilna	
-	Taser	
-	Služební pes	
V	Poutací prostředek	
+	Paralyzér	Na výběr mezi paralyzérem a paralyzujícím obuškem, záleží na požadavcích klienta a také na intenzitě potyček
+	Paralyzující obušek	

Doporučené OP pro vyhazovače: teleskopický obušek, kubotan, paralyzér nebo paralyzující obušek, *volitelně pouta*

4.3.5 Pracovník převozu cenin

Vybavení pracovníka převozu cenin se liší od zásahové jednotky především nadbytečností obranné svítilny, taseru a služebního psa. Naopak ve zvýšené formě je zde využito palných zbraní.

Doporučené vybavení pracovníka převozu cenin: kubotan, *volitelně také teleskopický obušek, obranný sprej a poutací prostředek – hlavně kufříková pouta*

Tabulka 6: Vybavení pracovníka převozu cenin

V	Teleskopický obušek	
V	Obranný sprej	
-	Obranná svítilna	
V	Poutací prostředky	V případě přenosu kufříku možné využít kufříková pouta
-	Taser	
-	Služební pes	

4.3.6 Osobní strážce

Osobní strážce se při ochraně klienta pohybuje v různorodých prostředích. Z důvodu nenápadnosti nevyužije velké množství OP a spoléhá se zejména na palné zbraně. Na rozdíl od zásahové jednotky nepotřebuje obranný sprej, obrannou svítilnu ani služebního psa.

Využije služeb teleskopického obušku a kubotanu, pro zajištění možných útočníků je vhodné, aby u sebe měl některý z poutacích prostředků. Pro skryté nošení je nejlepší teleskopický obušek o délce 18 palců.

Tabulka 7: Vybavení osobního strážce

-	Obranný sprej	
-	Obranná svítilna	
V	Kubotan	Pokud je ochránce trénován pro jeho použití
-	Služební pes	

Doporučené vybavení osobního strážce: teleskopický obušek, pouta, taser, *volitelně kubotan – v případě, že s ním umí zacházet*

4.4 Srovnání některých obranných prostředků

Pro srovnání některých OP jsem vytvořil tabulku, ve které je možné rychle vybrat vhodný prostředek podle jeho účinné vzdálenosti, náročnosti na trénink a také průměrné ceny za daný druh OP.

Tabulka 8: Srovnání některých obranných prostředků

Obranný prostředek	Účinná vzdálenost	Náročnost tréninku	Cena [Kč]
Teleskopický obušek	1 m	středně náročný	600
Obranný sprej	2-4 m	nenáročný	200
Poutací prostředek	kontakt	velmi náročný	600
Kubotan	kontakt	náročný	200
Paralyzující obušek	1 m	středně náročný	2500

4.5 Vybrané obranné prostředky

Obranný sprej

Obranný sprej by měl být zvolen podle prostředí, ve kterém je pravděpodobné jeho použití. V místech, kde může docházet ke zvýšenému ovlivňování dráždivé látky, se více hodí obranný sprej typu tekutá střela, pro použití v místě s vyšším výskytem útočníků a s malými povětrnostními vlivy je vhodný sprej typu mlha.

Obranný sprej typu JET - POLICE TORNADO 50 ml v kombinaci se svítilnou

- náplň: 15% OC
- lze použít jako svítilna, využívá vysoce svítivé LED diody
- pojistka proti nechtěné aktivaci
- dostřik do vzdálenosti max. 4 metry
- vyměnitelná náplň
- cena: 270 Kč, cena nové nádoby 190 Kč

Obranný sprej typu FOG - KO-FOG 50ml

- náplň: 10% OC
- dostřik do vzdálenosti 3 metry
- při stálém stlačení je nádoba vypuštěna za 5 vteřin
- nelze opětovně plnit
- cena: 100 Kč

Teleskopický obušek

Teleskopický obušek ESP ExB-21HE s ergonomickou rukojetí 21"

- délka 530 mm
- provedení: kalený, povrch ČERNÝ
- ergonomická rukojeť
- cena: 620 Kč

K teleskopickému obušku je vhodné použít i přídatnou gumovou koncovku rukojeti s výstupkem BE-01, která zabraňuje vytržení obušku z ruky útočником a umožňuje také úder koncem obušku. Cena koncovky rukojeti je 80 Kč.

Pro uchycení teleskopického obušku a obranného spreje na opasek pracovníka PKB je možné použít dvojité rotační plastové pouzdro BH-SH-04, které stojí 350 Kč.

Obranná svítilna

Vhodná svítilna pro použití pracovníky PKB je taktická policejní svítilna Helios 3-3, která poskytuje kromě funkce baterky i stroboskop, který je užitečný pro oslepení útočníka. Svítilna je vybavena vysoce svítivým 3W LED čipem s dosvitem až 150 metrů. Pro uchycení svítilny na opasek je možné využít otočné pouzdro LH-04, jinou možností je uložení svítilny do kapsy na taktické vestě. Cena svítilny je 860 Kč.

Paralyzér

POWER Max

- napětí 500 000 V
- bezpečnostní pojistka, při vytržení je paralyzér nefunkční
- napájení: 2x 9V baterie
- cena: 1300 Kč

Pro připevnění paralyzéro k opasku je vhodné použít nylonové pouzdro určené přímo pro tento výrobek, které stojí 270 Kč.

Distanční paralyzér – paralyzující obušek UZI 500000 Volts

- délka 385 mm
- napětí 500 000 V
- pojistka proti nechtěné aktivaci

- napájení: 2x 9V baterie
- cena: 2500 Kč

Přímo k výrobku je dodáváno nylonové pouzdro pro připevnění obušku na opasek.

V první kapitole praktické části jsou nejprve charakterizovány vybrané profese PKB, následně je pomocí dedukce provedena analýza rizik hrozících těmto profesím. Nejrizikovější profesí z hlediska četnosti útoků je bezesporu hlídač davu, například na fotbalovém stadionu, z hlediska následků útoku se mezi nejrizikovější řadí osobní strážce a pracovník převozu cenin. V podkapitole zabývající se metodikou jsou uvedeny způsoby správného použití obranného spreje a teleskopického obušku. V další podkapitole jsou pak pomocí diferenciální metody vymezeny vhodné OP pro již dříve charakterizované profese PKB. Jako základní prvek metody posloužil člen zásahové jednotky, kterému jsem vybral vhodné prostředky, dalším profesím se pak některé OP přidaly nebo naopak ubraly. Pro snadnou orientaci a výběr prostředků jsem vytvořil malou tabulku, která jasně ukazuje poměr mezi účinnou vzdáleností, náročností tréninku a cenou vybraných OP. V poslední části kapitoly jsou uvedeni někteří konkrétní zástupci OP včetně jejich vlastností a ceny, a také způsob uchycení prostředků na opasek pracovníka.

5 VLASTNÍ ŠETŘENÍ

Pro zpracování vlastního šetření jsem si připravil dva dotazníky, jeden zaměřený na veřejnost, který bude dále rozebrán jen zkráceně, a druhý na bezpečnostní pracovníky. Znění obou dotazníků je přiloženo v příloze. Dotazníky byly uveřejněny pomocí internetového portálu www.vyplnto.cz, který následně poskytl také grafické vyhodnocení obou dotazníků. K rozšíření dotazníku pro veřejnost jsem využil komunitu uvedeného portálu a další služby internetové komunikace, dotazník pro pracovníky PKB byl kromě webového rozhraní také vytištěn a po vyplnění připsán do statistik dotazníku na internetu.

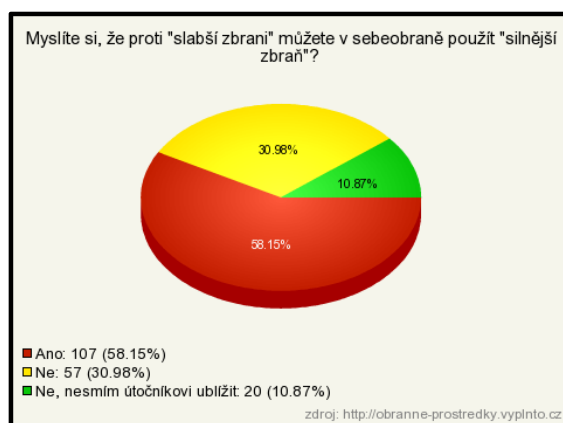
5.1 Dotazník zaměřený na veřejnost

Cílem dotazníku určeného široké veřejnosti bylo zjištění informovanosti veřejnosti ohledně možností bránit se, její názor na OP, zda se dotazovaní již někdy ocitli v situaci, kdy byli napadeni, a jestli při obraně použili některý z OP.

První část byla zaměřena na zjištění informovanosti obyvatel ohledně možnosti obrany. O pojmech NO a KN alespoň slyšelo více než 90% dotázaných, o možnosti využití OP při obraně vědělo 92% dotázaných. O možnosti použití silnější zbraně proti zbraně slabší vědělo jen 53% dotázaných.

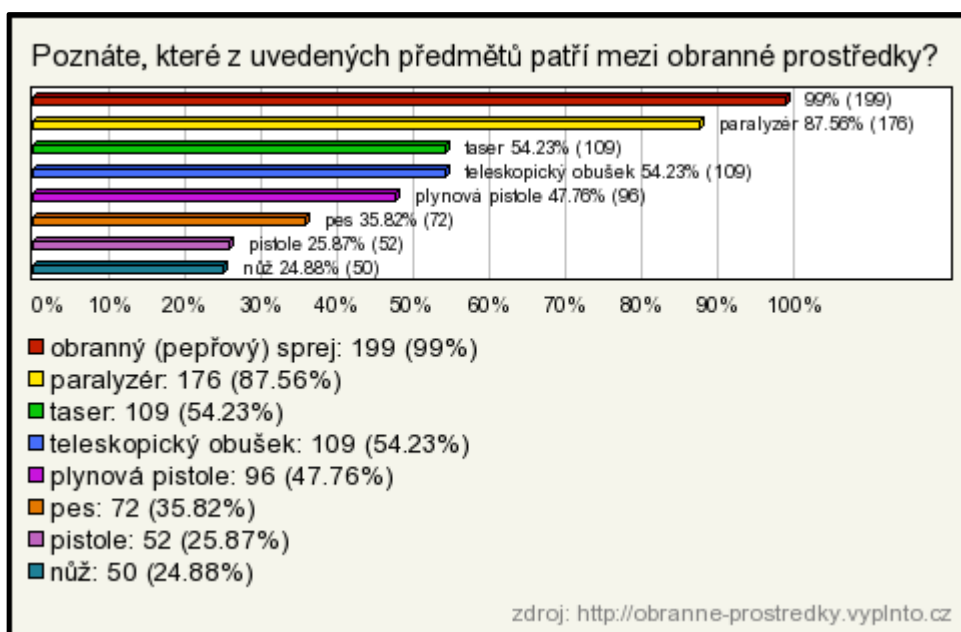
Graf 1: Otázka 2 pro veřejnost

Graf 2: Otázka 4 pro veřejnost

V otázce rozeznání obranných prostředků od zbraní (otázka č. 5) byla největší úspěšnost u obranného spreje a paralyzéro, kdy obranný sprej vyplnilo 99% dotázaných, elektrický paralyzér vyplnilo v dotazníku 87% dotázaných. Teleskopický obušek zařadilo mezi OP 54% dotázaných, stejně jako taser. Další OP nasbíraly menší počet hlasů.

Z dotazníku také vyplynulo, že OP používá k obraně 36% dotázaných občanů, 29% dotázaných již bylo v situaci, kdy by využili sebeobrany nebo některého OP (otázka č. 7). Jenom 15% z napadených ale opravdu některý OP pro svou obranu použilo (otázka č. 8). V dotazníku byla také otázka týkající se kurzů sebeobrany, podle zjištěných informací se některého z kurzů zúčastnilo 38% dotázaných.

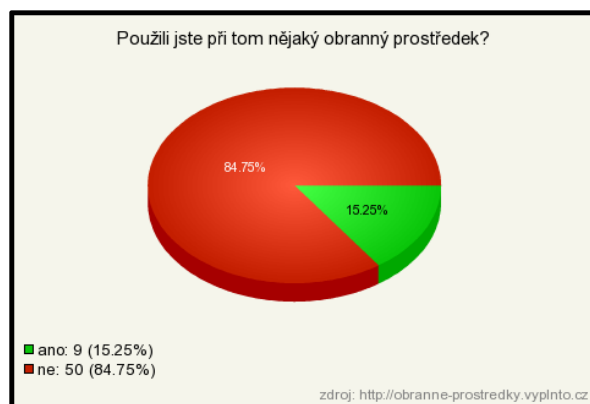

Graf 3: Otázka 5 pro veřejnost

Po rozdělení odpovědí podle pohlaví pak vyšlo najevo, že služeb OP využívá více žen než mužů, napadeno bylo ale téměř 3x více mužů než žen. Při napadení však OP využilo jen 6% žen a 19% mužů.

Graf 4: Otázka 7 pro veřejnost

Graf 5: Otázka 8 pro veřejnost

5.2 Dotazník zaměřený na pracovníky průmyslu komerční bezpečnosti

Cílem dotazníku pro pracovníky SBS bylo zjistit, jak jsou informováni ohledně právních záležitostí obrany, jak často se dostávají do konfliktů s útočníky, a jestli a jaké OP využívají. Ptal jsem se také na to, jak a jestli vůbec trénují s OP, jaký obranný prostředek by při výkonu povolání sami chtěli a zda mají nějaké postřehy nebo návrhy na zlepšení situace. Otázky 14, 15 a 16 byly označeny jako nepovinné a respondenti mohli napsat své vlastní názory na dané podněty.

1. Myslíte si, že se při napadení můžete bránit?

V první části dotazníku jsem zjišťoval, jaké mají pracovníci PKB podvědomí o právních základech v této problematice. Nejdříve jsem se ptal, jestli vědí o možnosti bránit se. Většina dotázaných odpovídala shodně, že o této skutečnosti ví a v problematice se orientuje, 7% dotázaných uvedlo, že sice ví o možnostech bránit se, ale bližší podmínky si nevybaví.

Graf 6: Obrana při napadení

2. Slyšeli jste o pojmech Nutná obrana a Krajní nouze?

Ve druhé otázce jsem zjišťoval, zda pracovníci vědí, co znamenají tyto dva právní pojmy. Všichni dotázaní o nich alespoň slyšeli, 89% pracovníků uvedlo, že přesně ví, co konkrétně znamenají.

Graf 7: Nutná obrana a krajní nouze

3. Myslíte si, že proti "slabší zbraní" můžete v profesní obraně použít "silnější zbraň"?

Ve třetí otázce tohoto dotazníku jsem se ptal, jestli pracovníci mají podvědomí o použití „silnější zbraně“ proti „zbraní slabší“. Tady už odpovědi tak jednoznačné nebyly. O možnosti bránit se pomocí silnější zbraně vědělo 74% dotázaných, což sice není málo, ale musíme brát v úvahu skutečnost, že nejde o veřejnost, ale o bezpečnostní pracovníky, a ti by měli mít hlubší znalosti ohledně svých práv a povinností.

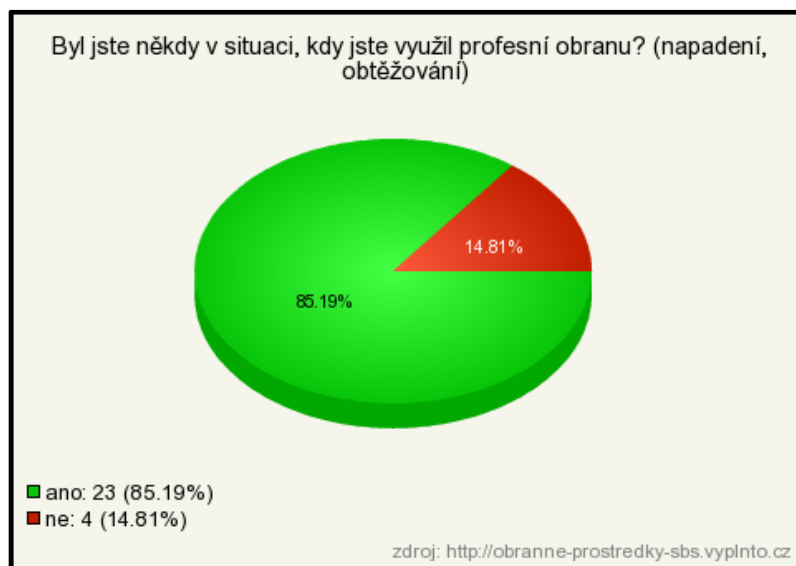

Graf 8: Slabší a silnější zbraň

4. Byl jste někdy v situaci, kdy jste využil profesní obranu?

Třetí otázka ukončila právní část dotazníku a další dvě otázky jsou zaměřeny na napadání a obranné situace. 85% dotázaných pracovníků uvedlo, že v situaci, kdy již profesní obranu využili. Zbýlých 15% se s napadením nebo jiným využitím obrany zatím nesetkalo.

Graf 9: Otázka 4

5. Použili jste přitom nějaký obranný prostředek?

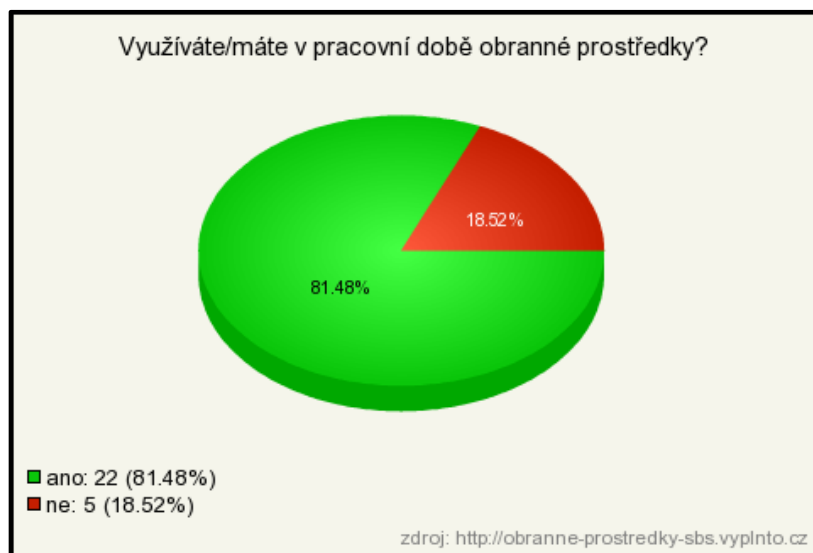
Pátá otázka se vztahuje k předešlé, cílem bylo zjistit, zda při profesní obraně pracovníci některý z OP opravdu použili. 14 dotázaných pracovníků (52%) uvedlo, že služeb OP nevyužilo.

Graf 10: Otázka 5

6. Využíváte/máte v pracovní době obranné prostředky?

Další otázka se týkala konkrétního využití OP v SBS. Z výsledků předchozí otázky se dalo odhadnout, že OP bezpečnostními firmami nejsou využívány, což se ovšem nepotvrdilo. Téměř 82% respondentů uvedlo, že při výkonu povolání některý z OP používají.

Graf 11: Využívání OP

7. Jak často v praxi obranný prostředek používáte?

V sedmé otázce jsem zjišťoval četnost použití OP v praxi. Více než 50% dotázaných uvedlo, že OP nevyužívá téměř vůbec, dalších 19% jej využívá pouze několikrát za měsíc. Jedenkrát za týden OP používá jen 11% respondentů, 19% odpovědí je pak od pracovníků, kteří OP v zaměstnání vůbec nepoužívají (výsledek z minulé otázky).

Graf 12: Četnost použití OP

8. Kdy naposledy jste využili obranného prostředku?

Poslední otázka této části byla zaměřena na to, kdy naposledy pracovník OP použil. V období jednoho týdne OP využilo pouze necelých 19 % dotázaných, do jednoho měsíce pak služeb OP využilo dalších 40,5% dotázaných. Zbýlých 40,5% respondentů obranných prostředků nevyužívá vůbec, nebo je nevyužili během posledního roku.

Graf 13: Poslední využití OP

9. Jaké obranné prostředky používáte v zaměstnání?

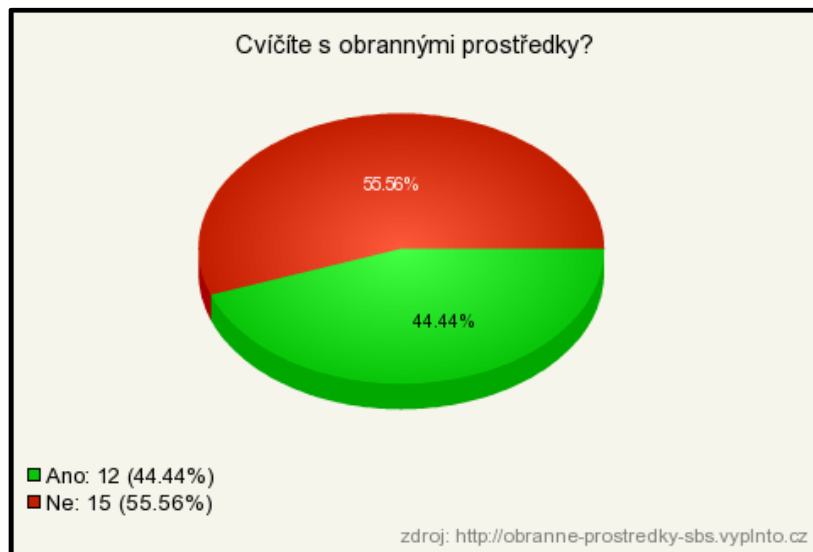
V této otázce jsem se snažil zjistit, jaké OP jsou využívány bezpečnostními firmami a jaké jsou využívány nejčastěji. Předpokládal jsem, že nejvíce zastoupený bude obranný sprej a teleskopický obušek, což se opravdu potvrdilo. Teleskopický obušek v dotazníku označilo téměř 82% respondentů a obranný sprej využívá 70% dotázaných pracovníků. U dalších OP už jejich využití není tak rozšířené. Poutacího prostředku využívá v zaměstnání necelých 41% dotázaných, obrannou svítilnu pak necelých 26%. Psa při výkonu povolání používá 7% respondentů, stejný počet hlasů dostal i kubotan. Elektrický paralyzér vybral pouze jeden respondent.

Graf 14: OP využívané v praxi

10. Cvičíte s obrannými prostředky?

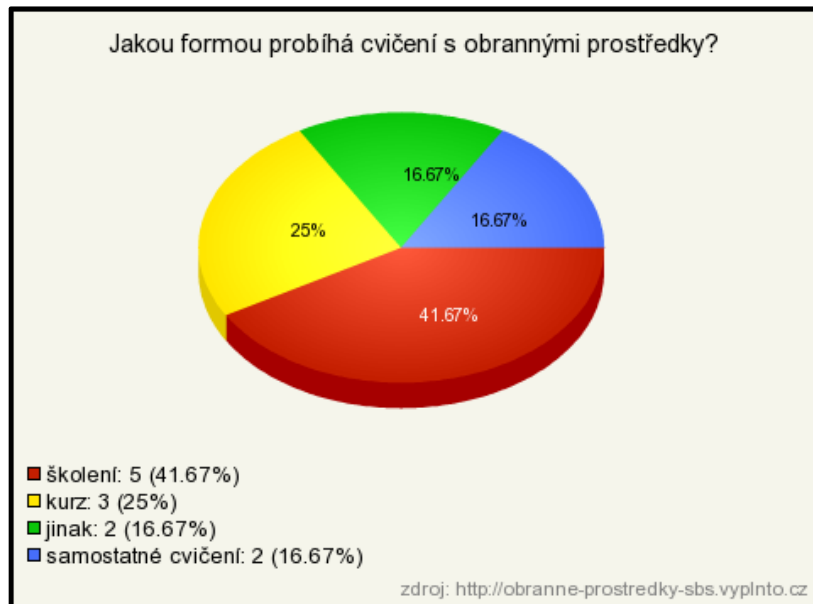
V další části dotazníku jsem se zaměřil na výcvik s OP. Na otázku, jestli s OP pracovníci cvičí, odpovědělo kladně pouze 44% dotázaných, 56% respondentů s OP necvičí vůbec. Další otázky této části byly položeny pouze těm pracovníkům, kteří použití OP trénují.

Graf 15: Cvičení s OP

11. Jakou formou probíhá cvičení s obrannými prostředky?

Cílem otázky bylo zjistit, jakým způsobem tedy cvičení probíhá. Školení vybralo necelých 42% respondentů, obraných kurzů využívá 25% dotázaných, 17% pracovníků používá pro zdokonalení ovládnání OP samostatné cvičení.

Graf 16: Forma cvičení

12. Cvičební lekce vám poskytuje či hradí...

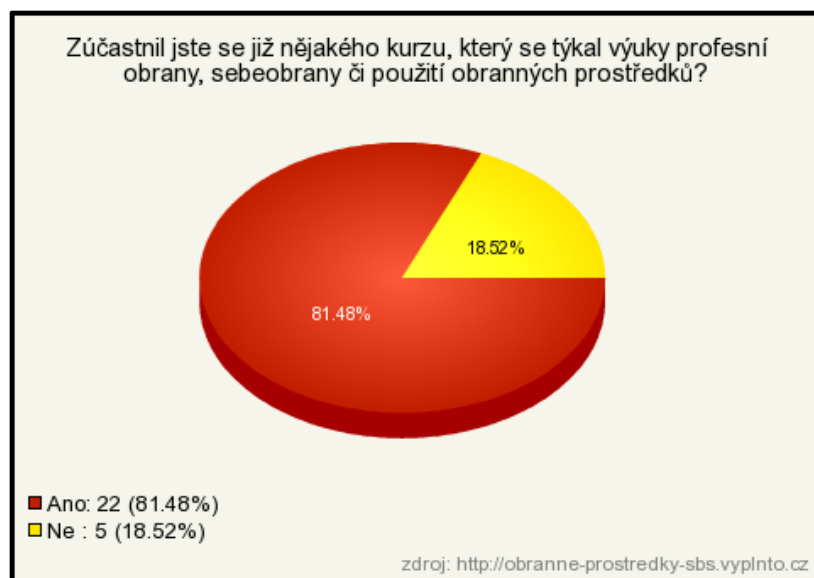
Poslední otázka této části byla zaměřena na financování cvičebních aktivit. Pouze polovině dotázaných hradí výcvik firma, ve které pracují, zbylých 50% si výcvik platí samostatně a provádí ho tedy mimo zaměstnání.

Graf 17: Financování výcviku s OP

13. Zúčastnil jste se již nějakého kurzu, který se týkal výuky profesní obrany, sebeobranu či použití obranných prostředků?

V poslední povinné otázce jsem se zajímal o to, zda již dotazovaní navštívili některý z kurzů zaměřených na sebeobranu či profesní obranu, anebo kurzu zaměřeného na ovládání OP. Některého z kurzů se zúčastnilo téměř 82% dotázaných.

Graf 18: Obranné kurzy

14. Jaký obranný prostředek byste chtěli vy sami?

Tato otázka patří mezi dobrovolné. Pracovníci zde uváděli, které OP by sami chtěli při výkonu povolání. Několikrát se v odpovědích objevil teleskopický obušek a obranný sprej, hlavně od pracovníků, kteří v pracovní době OP vůbec nepoužívají. Mezi dalšími

odpověďmi se objevil také kubotan a taser. Množství respondentů uvádělo palnou zbraň, která mezi OP nepatří, a tato skutečnost poukazuje na jistou neznalost v oboru.

15. Máte nějaký návrh na změnu v této problematice?

Na tuto otázku odpovědělo pouze malé množství respondentů, kteří poukazovali hlavně na problematiku soudů, zaujatost soudců a podobné nedostatky právního systému v České republice.

16. Někaké návrhy, doporučení, zkušenosti...?

Na tuto otázku stejně jako na tu předchozí odpovědělo jen minimální množství respondentů. Hlavním bodem byla opět kritika soudů a legislativy, v malém zastoupení se nesl i názor, který upozorňoval na potřebu neustálého tréninku a zlepšování dovedností s OP.

5.3 Výsledky vlastního šetření

Dotazník zaměřený na veřejnost ukazuje, že společnost sice má základní podvědomí o svých možnostech v případě napadení, to je ale omezené a na otázku o možnosti použití silnější zbraně proti slabší odpovídalo velké množství dotázaných tak, že útočníkovi by neměli ublížit. Dalším závažným zjištěním je skutečnost, že i přes nošení OP nejsou využívány, a to buď z důvodu nevhodného uchycení u mužů, uložení OP v kabelce u žen, nedostatečných dovedností v ovládání daného prostředku nebo psychickou nepřípraveností a stresem.

V dotazníku zaměřeném na bezpečnostní pracovníky byly výsledky z oblasti práv lepší než u veřejnosti, ale vzhledem ke skutečnosti, že jsou pro výkon povolání stěžejní, měla by jejich znalost být 100%. Hlavním zjištěným nedostatkem je absence výcviku v některých bezpečnostních agenturách, pracovníci často navštěvují kurzy obrany a ovládání OP v rámci svého volna a za své peníze, protože agentura jim žádný kurz ani školení neposkytuje. Někteří pracovníci nemají k dispozici ani základní vybavení a jsou zcela odkázáni na techniky profesní obrany, což také není příliš vhodné, ale často je to způsobeno především objednavatelem pracovníků ostražky či ochrany. V části dotazníku, kdy respondenti mohli psát vlastní podněty a doporučení k tématice, se nejčastěji objevovaly názory nespokojené s nedostatky právního systému a soudů.

ZÁVĚR

V první kapitole jsem vymezil pojmy týkající se obrany jako takové. Profesní obrana je činnost vykonávaná za úplatu a realizuje se hlavně s využitím preventivních opatření a technických a ochranných prostředků. Chráněny mohou být zájmy jednotlivce i skupiny. Při výkonu povolání na pracovníky působí různé aspekty, zejména profesní, společenské a právní. Odborné udávají, jaké obranné prostředky má pracovník k dispozici a také jak je dokáže ovládat. Aspekty společenské a právní vymezují jeho pravomoci. Ty společenské mu ukládají, jak by se měl na veřejnosti chovat a vystupovat, právní aspekty zase udávají, jakého jednání by se neměl dopustit. Použití obranných prostředků je náročné na trénink a v případě jeho podcenění nemusejí splnit požadavky pracovníka, který může o prostředek přijít a nakonec může být použit proti němu. Důležitým prvkem využití obranných prostředků je jejich použití spolu s momentem překvapení, aby útočník nebyl schopen provést včasné protiopatření. Na trhu můžeme najít velké množství různých obranných prostředků, které rozdělujeme podle jejich charakteristického použití nebo účinků. Jelikož se neustále vyvíjejí, jsou v práci uvedeni také někteří zástupci nových trendů. Rizika působící na jednotlivé profese v PKB se liší podle toho, co konkrétní pracovníci v pracovní době dělají a kde se pohybují. Nejrizikovější profesí z hlediska četnosti útoků je bezesporu hlídač davu, například na fotbalovém stadionu, z hlediska následků útoku se mezi nejrizikovější řadí osobní strážce a pracovník převozu cenin. Při určování vhodných obranných prostředků pro vybrané profese PKB byla využita diferenciální metoda a ta je kromě textové podoby znázorněna pomocí tabulek. V práci je také provedeno formou tabulky jednoduché zhodnocení vybraných obranných prostředků podle jejich účinnosti, náročnosti tréninku a ceny.

Při zpracování práce jsem dospěl k několika důležitým faktům. Jedním je skutečnost, že pracovníkům mnohdy není umožněno při výkonu povolání využívat obranných prostředků, nebo jsou poskytnuté obranné prostředky nekvalitní a jejich použití je spíše překážkou. Dalším problémem je špatná činnost soudních orgánů, hlavně jde o nasazování nezkušených nebo zaujatých soudců vůči problematice použití prostředků pro ochranu života a zdraví. Třetím zjištěným nedostatkem je absence výcviku profesní obrany s použitím obranných prostředků v některých bezpečnostních agenturách.

Vzhledem k předešlým závěrům tedy můžu potvrdit svůj předpoklad z úvodu práce, kdy jsem poukazoval na skutečnost, že obranné prostředky nejsou často pracovníky PKB využívány pro řešení konfliktní situace.

Nejzávažnějším problémem je určitě špatný přístup soudních orgánů, které spíše chrání zločince než slušné občany. Dokud se nezmění tato skutečnost, budou mít pracovníci PKB stále obavy z využití obranných prostředků. K tomuto závěru jsem dospěl po rozhovorech s některými pracovníky bezpečnostních firem, skutečnost potvrdily i výsledky dotazníku určeného právě pro pracovníky PKB. Příkladem špatné činnosti soudů je případ z Krušných hor z roku 2006. V sebeobraně tam mladík postřelil jiného muže. V záznamech ze soudního líčení je uvedena poznámka předsedy senátu, že se mu zbraně nelíbí, což ukazuje na jeho podjatost. Uvedl také, že o nošení zbraně pro svou obranu ještě neslyšel. Při soudním procesu nastal problém také s uznáváním znaleckých posudků. Druhým a také velmi závažným problémem je nedostatek cvičebních lekcí pro pracovníky, které by jim měl poskytovat zaměstnavatel. Ve většině případů si musejí pracovníci hradit kurzy sami a docházet na ně mimo pracovní dobu. Problém nepoužívání prostředků při výkonu povolání v důsledku požadavku zákazníka je bohužel neřešitelný a samotný zaměstnavatel v tomto případě se situací nezmůže nic. Pokud ale jeho pracovníci nevyužívají obranné prostředky z důvodu jejich špatné kvality, mělo by dojít k nápravě a pořízení prostředků nových.

V případě pokračování práce by bylo možné zaměřit se na metodiku použití dalších obranných prostředků a rozšířit použití těch, které jsou již v této práci uvedeny. Také by bylo možné zaměřit se na další profese PKB a pro ně zvolit vhodné obranné prostředky, případně aktualizovat vybrané prostředky podle nových trendů, kterým bude povoleno dostat se mezi veřejnost.

ZÁVĚR V ANGLIČTINĚ

In the first chapter I defined the terms relating to the defence as such. Professional defence is an activity performed for remuneration and is realized mainly by using preventive measures, technical and protective equipment. The interests of individuals and groups can be protected. Various aspects affect the employees, especially professional, social and legal aspects. Technical aspects indicate which defence means the worker has available to use and how he can control them. Social and legal aspects define his powers. The social aspects impose him how he should behave and speak out in public; the legal aspects indicate what behaviour would not happen. The use of defence means is intensive to practice and in case of underestimation may not meet the requirements of an employee who might lose the mean and it may be used against him eventually. An important element is using of defence means with the element of surprise that the attacker wasn't able to make countermeasures in time. On the market we can find a large number of different defence means, which are divided according to their use or characteristic effects. Because they are constantly evolving, there are some representatives of the new trends also listed in the work. The risks affecting various professions in the Commercial Security Industry are different according to what specific employees do and where they move during working hours. The most risky profession is with no doubt in terms of frequency of attacks watchmen of the crowd at a football stadium for example, in terms of consequences of attack are the most risky professions bodyguard and valuables transport worker. There was used the differential method when determining the appropriate defence means for selected professions of Commercial Security Industry. This method is illustrated by tables in addition to text format. In the work is carried out a simple assessment of selected defence means in table by their efficiency, demand of training and price.

I reached the several important facts when I was processing the work. One is that workers are often not allowed to use professional defence means, or the provided defence means have poor quality and their use is rather an impediment. Another problem is the poor work the judicial authorities, mainly for the deployment of inexperienced or biased judges to issue of using defence means for the protection of life and health. The third identified lack is the absence of training of professional defence with defence means in some security agencies.

Due to previous findings I can therefore confirm my presumption from the beginning of the work when I pointed to the fact that defence means are often not used by workers of Commercial Security Industry for solving conflict situations.

The most serious problem is definitely the wrong approach of judicial authorities which protect the criminals rather than decent citizens. As long as this fact does not change the Commercial Security Industry employees will have concerns about using of defence means. I reached to this conclusion after discussions with some employees of security agencies; this fact is also confirmed by the results of the survey designed especially for Commercial Security Industry workers. An example of a bad work of the courts is case from the Ore Mountains that happened in 2006. Young man shot another man in self-defence there. In the records of the trial is mentioned note of the presiding judge that he does not like guns, which shows his bias. He also said that he has not heard about carrying guns for self-defence. There was a problem with the recognition of expertise during the trial also. The second and very serious problem too is the lack of exercise classes for employees that should be provided by the employer. In most cases, the workers have to pay for courses themselves and they have to train occur outside of working hours. The problem of not using the defence means in work as a result of customer requirements is unfortunately very insoluble and the employer in this case can do nothing with the situation. If the workers do not use the defence means of employer because of their poor quality, it should be corrected and the employer should buy new means.

In the case of continuing the work I would focus on the methodology of using other defence means and to extend the use of those already listed in this work. It would also be possible to target other Commercial Security Industry professions and choose the appropriate defence means for them or update selected in this work by new trends in the future, which will be allowed to reach the public.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

- [1] KOMENDA, Jan a Zdeněk MALÁNÍK, Zákeřné zbraně. 1. vyd. Brno: Josef Tůma, 2002, 175 s. ISBN 80-902-5659-7.
- [2] LUKÁŠ, Luděk. *Bezpečnostní technologie, systémy a management I*. 1. vyd. Zlín: VeRBuM, 2011. ISBN 978-808-7500-057.
- [3] MALÁNÍK, Zdeněk. Přednášky z předmětu Speciální tělesná příprava. 2000-2012
- [4] NOVOTNÝ, František. Právo na sebeobranu. Vyd. 1. Praha: LexisNexis CZ, 2006, 114 s. Knihovnička LexisNexis. ISBN 80-869-2010-0.
- [5] PENZEŠ, Ludevít. Občan a bezpečnost: jak se bránit před zločinem. Vyd. 1. Praha: Eurounion, 1996, 122 s. ISBN 80-858-5841-X.
- [6] RÝČ, Bedřich a Veronika PETRŮ. *Sebeobrana na ulici*. 1. vyd. Praha: Grada, 2008, 200 s. ISBN 978-802-4724-409.
- [7] THOMPSON, Leroy. Manuál bodyguarda: profesionální techniky ochrany osob. Vyd. 1. Frýdek-Místek: Alpress, 2005, 258 s. ISBN 80-736-2078-2.
- [8] IVANKA, Ján. *Systemizace bezpečnostního průmyslu I*. Vyd. 3. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009, 123 s. ISBN 978-80-7318-850-4.
- [9] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti II*. Vyd. 1. Ve Zlíně: Univerzita Tomáše Bati, 2004, 122 s. ISBN 80-731-8231-9.
- [10] LAUCKÝ, Vladimír. *Technologie komerční bezpečnosti I*. Vyd. 3. Zlín: Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně, 2009. ISBN 978-807-3188-894.
- [11] SUCHOMEL, Petr. *TASER a jeho uplatnění v profesní obraně pracovníka PKB*. Zlín, 2009. Bakalářská práce. Univerzita Tomáše Bati, Fakulta aplikované informatiky, Ústav elektrotechniky a měření. Vedoucí práce Malánik Zdeněk, Ing.
- [12] ČESKO. Zákon č.141/1961 Sb.: Trestní řád ve znění pozdějších novel. In: *Sbírka zákonů české republiky*. 1961.
- [13] ČESKO. Zákon č. 40/2009 Sb.: Trestní zákoník ve znění pozdějších novel. In: *Sbírka zákonů České republiky*. 2009.
- [14] Active Denial System: A Nonlethal 'Counter-Personnel Energy Weapon'. *Why-War.com* [online]. 22. 9. 2004 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://www.why-war.com/files/2004/11/activedenial.html>

- [15] O psech. *Hafici.cz* [online]. [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://www.hafici.cz/psi/>
- [16] *Obrana ženy: jak se bránit!* [online]. © 2011 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://obranazeny.cz/>
- [17] Pepper Gun. *Bezpečnostní servis* [online]. 28.2.2012 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://www.guardwings.cz/clanek/20986>
- [18] Právní aspekty sebeobrany: Chráněné zájmy a oprávněná osoba. *Osobní stránky Jaroslava B* [online]. 13.12.2000 [cit. 2012-03-22]. Dostupné z: http://www.buchtik.eu/Revo/revo_prav_chra.htm
- [19] *Self Defense Products & Personal Safety Equipment: Taser International* [online]. © 2012 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.taser.com/>
- [20] Taktika použití služebního psa. *Cz-pes.cz: stránky plné psů* [online]. © 2001 - 2012 [cit. 2012-04-14]. Dostupné z: <http://bit.ly/Jhrj3N>
- [21] TASER XREP. *Taser.cz* [online]. 2009 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://bit.ly/Jtjisy8>
- [22] Teleskopický obušok "v akci". *Obranné prostriedky, spreje, obušky, elektrošoky, tonfy - AFG* [online]. © 2004 - 2012 [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://www.afg.sk/teleskopicky-obusok/>
- [23] The Kubotan. *Japan Karate-Do Ryobu-Kai* [online]. 27.10.2011 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://bit.ly/Kzp3mg>
- [24] A photo of a 2 years old, Brown, Belgian Malinois. *GreatDogSite.com* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://bit.ly/Kc69yU>
- [25] Dog Encyclopedia. *Royal Canin* [online]. © 2011 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://bit.ly/JOmiwj>
- [26] *Dům zbraní* [online]. © 2010 [cit. 2012-03-28]. Dostupné z: <http://www.dumzbrani.cz>
- [27] How It Works: Taser's Electrified Shotgun Slug. *Popular Science* [online]. 29.03.2010 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://bit.ly/JI9HLM>
- [28] Kubotan aluminio (14.5cm). *Mas que Policias* [online]. © 2010 [cit. 2012-04-01]. Dostupné z: <http://bit.ly/Ku4mcJ>

- [29] Mace Pepper Gun Nylon Holster. *High Desert Protection* [online]. [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/JtcHfQ>
- [30] Mace Pepper Gun OC Pepper Refill Cartridges (2 Pack). *Spy Centre Security* [online]. © 2012 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://bit.ly/KQjv6u>
- [31] Obranný sprej pepřový KO FOG 40ml. *Vzduchovky* [online]. [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.zbrane-vzduchovky.cz/images/original/4381.jpg>
- [32] Pepper Gun. *GUARDWINGS.cz* [online]. 28.2.2012 [cit. 2012-04-24]. Dostupné z: <http://www.taser.cz/UserFiles/OC/OC-PG-Black.jpg>
- [33] Plastová stahovací pouta. *Armyshop outdoor - Vybavení pro volný čas* [online]. [cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <http://bit.ly/KmZ8M7>
- [34] Pouta 9923 - kufříková - nikl. *GunShop.cz* [online]. © 2001 - 2012 [cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <http://www.gunshop.cz/images/9923-big.jpg>
- [35] Pouta UZI Policejní stříbrná. *KUPLVNĚ.com* [online]. © 2011-2012 [cit. 2012-03-30]. Dostupné z: <http://bit.ly/JOll7c>
- [36] Sprejová svítilna TORNADO 63ml. *Rybářské potřeby ARMY SHOP* [online]. [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://bit.ly/LTBOHI>
- [37] *StřeleckýRáj.cz* [online]. © 2010 - 2012 [cit. 2012-03-25]. Dostupné z: <http://www.streleckyraj.cz>
- [38] Taser C2 CIVILIAN TASER. *Southern Police Equipment Supply* [online]. © 2012 [cit. 2012-03-29]. Dostupné z: <http://bit.ly/JhqB6K>
- [39] Teleskopický obušek ESP 21' (530mm). *ArmyBurza.cz* [online]. [cit. 2012-03-26]. Dostupné z: <http://bit.ly/Kc7AO1>
- [40] Tom T. Hall "Mr. Bojangles". *Sally and Sam* [online]. 11.11.2011 [cit. 2012-04-21]. Dostupné z: <http://bit.ly/Kc6OAu>

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

ČR	Česká republika.
KN	Krajní nouze.
NO	Nutná obrana.
OP	Obranný prostředek.
PKB	Průmysl komerční bezpečnosti.
SBS	Soukromá bezpečnostní služba.

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1: Obranný sprej zleva typ FOG [31], JET [37], kombinace se svítilnou [36]	23
Obrázek 2: Teleskopický obušek ESP [39]	24
Obrázek 3: Paralyzéry – zleva kontaktní [26], distanční [37]	25
Obrázek 4: Taser C2 [38].....	27
Obrázek 5: Taser XREP [27].....	27
Obrázek 6: Svítilna Helios 3 [37]	28
Obrázek 7: Plynovka Colt 1911 A1 [26]	28
Obrázek 8: Rasy, zleva německý ovčák [40], rotvajler [25], Malinois [24].....	29
Obrázek 9: Pouta zleva: plastová [33], kovová [35], kuffíková [34]	31
Obrázek 10: Kubotan [28]	32
Obrázek 11: zleva Taser X26c [19] a Taser CAM [19].....	33
Obrázek 12: zleva Mace Pepper Gun [32], pouzdro [29] a náplň [30].....	34
Obrázek 13: Zavřený obušek	41
Obrázek 14: Vyproštění z držení za oděv	41
Obrázek 15: Vyproštění z držení za ruku	41
Obrázek 16: Bojový postoj s obuškem	42
Obrázek 17: Cílová místa pro útok	42
Obrázek 18: Zadržení.....	42
Obrázek 19: Odvádění za zápěstí.....	43
Obrázek 20: Odvádění za loket a zápěstí.....	43
Obrázek 21: Odvádění za loket a ruku.....	43
Obrázek 22: Odvádění za krk	43
Obrázek 23: Nůž	44

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1: Otázka 2 pro veřejnost.....	53
Graf 2: Otázka 4 pro veřejnost.....	53
Graf 3: Otázka 5 pro veřejnost.....	54
Graf 4: Otázka 7 pro veřejnost.....	54
Graf 5: Otázka 8 pro veřejnost.....	54
Graf 6: Obrana při napadení	55
Graf 7: Nutná obrana a krajní nouze.....	56
Graf 8: Slabší a silnější zbraň	56
Graf 9: Otázka 4.....	57
Graf 10: Otázka 5.....	57
Graf 11: Využívání OP	58
Graf 12: Četnost použití OP.....	59
Graf 13: Poslední využití OP	59
Graf 14: OP využívané v praxi	60
Graf 15: Cvičení s OP.....	61
Graf 16: Forma cvičení	61
Graf 17: Financování výcviku s OP.....	62
Graf 18: Obranné kurzy	62

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1: Rozdíl mezi NO a KN	19
Tabulka 2: Vybavení člena zásahové jednotky.....	45
Tabulka 3: Vybavení pracovníka stacionární ostrahy.....	46
Tabulka 4: Vybavení pracovníka pohyblivé ostrahy	47
Tabulka 5: Vybavení vyhazovače	48
Tabulka 6: Vybavení pracovníka převozu cenin	49
Tabulka 7: Vybavení osobního strážce	49
Tabulka 8: Srovnání některých obranných prostředků	50

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha PI: Dotazník pro veřejnost

Příloha PII: Dotazník pro pracovníky průmyslu komerční bezpečnosti

Příloha PIII: CD s elektronickou verzí práce

PŘÍLOHA P I: DOTAZNÍK PRO VEŘEJNOST

1. Myslíte si, že se při napadení můžete bránit?
  - Ano
  - Vím, že se můžu bránit, bližší informace ale neznám
  - Ne

2. Slyšeli jste o pojmech Nutná obrana a Krajiní nouze?
  - Ano, vím, o co se jedná
  - Slyšel jsem o tom, ale nevím, co znamenají
  - Ne

3. Víte, že smíte využít obranné prostředky?
  - Ano
  - Ne

4. Myslíte si, že proti "slabší zbrani" můžete v sebeobraně použít "silnější zbraň"?
  - Ano
  - Ne
  - Ne, nesmím přeci útočnickovi ublížit

5. Poznáte, které z uvedených předmětů patří mezi obranné prostředky?
  - obranný sprej (pepřový sprej)
  - nůž
  - paralyzér
  - taser
  - teleskopický obušek
  - pistole
  - plynovka
  - pes

6. Jaký máte názor na obranné prostředky?
  - Schvaluji je a nosím je u sebe
  - Nevadí mi, ale nevyužívám je

- Neslyšel jsem o nich
- Měly by se zakázat

7. Byl/a jste někdy v situaci, kdy byste využil sebeobranu? (napadení, obtěžování)

- Ano
- Ne

8. Použili jste při tom nějaký obranný prostředek?

- Ano
- Ne

9. Zúčastnili jste se již nějakého kurzu, který se týkal výuky sebeobranu či použití obranných prostředků?

- Ano
- Ne
- Nikdy sem o něčem podobném neslyšel/a

10. Víte, v jakých cenových relacích se obranné prostředky pohybují?

- Ceny jsou relativně přijatelné
- Nevím, nikdy jsem je nekupoval
- Nevím, obranné prostředky nevyužívám
- Dle mého názoru jsou předražené

11. Jste

- muž
- žena

12. Bydlíte:

- město
- vesnice

PŘÍLOHA P II: DOTAZNÍK PRO PRACOVNÍKY PRŮMYSLU KOMERČNÍ BEZPEČNOSTI

1. Myslíte si, že se při napadení můžete bránit?
  - Ano
  - Vím, že se můžu bránit, ale blíže nevím
  - Ne

2. Slyšeli jste o pojmech Nutná obrana a Krajiní nouze?
  - Ano, vím, o co se jedná
  - Vím, že se můžu bránit, ale blíže nevím
  - Ne

3. Myslíte si, že proti "slabší zbraňi" můžete v sebeobraně použít "silnější zbraň"?
  - Ano
  - Ne
  - Ne, nesmím přeci útočnickovi ublížit

4. Byl/a jste někdy v situaci, kdy byste využil profesní obranu? (napadení, obtěžování)
  - Ano
  - Ne

5. Použili jste při tom nějaký obranný prostředek?
  - Ano
  - Ne

6. Využíváte/máte v pracovní době obranné prostředky?
  - Ano
  - Ne

7. Jak často v praxi obranný prostředek používáte?

- denně
- jednou za týden
- párkrát za měsíc
- téměř vůbec
- nepoužívám
- .....

8. Kdy naposledy jste využili obranného prostředku?

- dnes
- včera
- do týdne
- do měsíce
- nevyžili
- .....

9. Jaké obranné prostředky používáte v zaměstnání?

- obranný sprej (pepřový sprej)
- paralyzér
- taser
- teleskopický obušek
- plynovka
- pes
- obranná svítilna
- jiné .....

10. Cvičíte s obrannými prostředky?

- Ano
- Ne

11. Jakou formou probíhá cvičení s obrannými prostředky?

- kurz
- školení
- samostatné cvičení
- nic
- jinak .....

12. Cvičební lekce vám poskytuje či hradí

- firma
- vy sami
- někdo jiný

13. Zúčastnili jste se již nějakého kurzu, který se týkal výuky sebeobrany či použití obranných prostředků?

- Ano
- Ne
- Nikdy jsem o něčem podobném neslyšel/a

14. Jaký obranný prostředek byste chtěli vy sami?

- .....

15. Máte nějaký návrh na změnu v této problematice?

- .....

16. Někaké návrhy, doporučení, zkušenosti

- .....